

M I C H A E L E . P O R T E R

doktor honoris causa
Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

UROCZYSTOŚĆ NADANIA

MICHAŁOWI E. PORTEROWI

godności

doktora *honoris causa*

Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Poznań, 19 marca 2019 roku

Reprint dyplomu.....	5
Copy of the diploma.....	5
Pro domo sua.....	7–9
Pro domo sua.....	10
Uchwały Senatu.....	11
Resolutions of the Senate.....	14
Życiorys Profesora Michaela E. Portera.....	25
Professor Michael E. Porter's curriculum vitae.....	31
Laudacja prof. dra hab. Waldemara Frąckowiaka, prof. zw. UEP.....	35
Laudatio by prof dr hab. Waldemar Frąckowiak, prof. zw. UEP.....	51
Opinia prof. Philippe'a Guglera.....	65
Review by prof. Philippe Gugler.....	74
Opinia prof. dra hab. Krzysztofa Obłója.....	81
Review by prof. dr hab. Krzysztof Obłój.....	90
Doktorzy <i>honoris causa</i> Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.....	97
Doctors <i>honoris causa</i> of Poznań University of Economics and Business.....	97

Q. F. F.

F. Q. S.

SUMMIS AUSPICIIS SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM

NOS

UNIVERSITATIS STUDIORUM OECONOMICORUM POSNANIENSIS
RECTOR MAGNIFICUS

ET

PROMOTOR RITE CONSTITUTUS
COMMUNI OMNIUM ORDINUM CONSENSU

IN

VIRUM CLARISSIMUM AC DOCTISSIMUM

MICHAELEM EUGENIUM PORTER

SCIENTIARUM OECONOMICARUM PROFESSOREM DOCTOREM INSTITUTI STRATEGIAE ET COMPETITIONIS
IN HARVARDIANA SCHOLA ACTIVITATIS OECONOMICAЕ BOSTONIENSI IN CIVITATIBUS FOEDERATIS
AMERICAЕ DIRECTOREM EMINENTISSIMUM RERUM OECONOMICARUM INVESTIGATOREM
MULTORUM STUDIORUM AC PROGRAMMATUM COMPETITIONIS OECONOMIARUM IN COMPLURIBUS
MUNDI TERRIS CRESCENDAE AUCTOREM CELEBERRIMUM REGIMINUM ET GRAVISSIMORUM
OECONOMIARUM MODERATORUM IN CIVITATIBUS FOEDERATIS AMERICAЕ IN AMERICA MERIDIONALI
ET CENTRALI IN EUROPA ET ASIA IN AFRICA ET OCEANIA
NEC NON CORPORATIONUM AMERICANARUM ET INTERNATIONALIUM CONSULTOREM INDEFESSUM

QUI CUM STUDIIS SUIS INCEPTISQUE TAM AD SCIENTIAM DE MODERNA COMPETITIONE ATQUE
MULTIS EIUS APPLICATIONIBUS PROGREDIENDAM
QUAM AD SOCIETATIS VITAM EMENDANDAM PLURIMUM VALUISSET MULTIS INSIGNIBUS ET
ORNAMENTIS DOMESTICIS ET EXTRANEIS DECORATUS EST
QUI MAGNIS ET PROSPERIS STUDIORUM SUORUM SUCCESSIBUS IN SCIENTIIS OECONOMICIS
PRAECIPUE IN MICROOECONOMIA ATQUE IN STRATEGIAE ET COMPETITIONIS THEORIA
QUA CONTEMPORANEA COMPETENDI PHAENOMENA IN OECONOMIA REGIONUM TERRARUM
TOTIUS MUNDI NEC NON IN VITA SOCIALI OCCURRENTIA EXPLICATA SUNT MAGNAM APUD
OMNES HABUIT AUCTORITATEM ATQUE EA DE CAUSA MULTARUM SOCIETATUM SCIENTIARUM
VEL SOCIUS VEL SOCIUS HONORATUS EST FACTUS
QUI AD THEORIAM NATIONUM COMPETITIONE PRAEVALENTIUM SPECIALITER AD
OBIECTORUM OECONOMICORUM IUNCTORUM THEORIAM
QUAE SUA VI SOLERTI ET UTILITATE MUNDANAM ACTIVITATIS OECONOMICAЕ PRAXIM ET
PUBLICAM OECONOMIAE STRATEGIAM ADIUVIT MIRUM QUANTUM ATTULIT
QUI VITAE QUOQUE PUBLICAE PARTICEPS ACTIVUS IN CULTUS ATQUE HUMANITATIS GENERIS
HUMANI PROGRESSIONE NON PARVAM HABUIT PARTEM

DOCTORIS HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS IN EIUSQUE REI FIDEM HASCE LITTERAS
UNIVERSITATIS STUDIORUM OECONOMICORUM SIGILLO SANCIENDAS CURAVIMUS

DATUM POSNANIAE DIE XIX MENSIS MARTII ANNO MMXIX

MATHIAS ŻUKOWSKI

MARIANUS GORYNIA

H.T. RECTOR

RECTOR 2008-2016

WALDEMARUS FRĄCKOWIAK

PROMOTOR

P R O D O M O S U A ➔

PRO DOMO SUA

Tytuł doktora *honoris causa* jest wyjątkowym tytułem naukowym nadawanym przez środowiska akademickie na całym świecie. Wyjątkowe jest także grono osób, które obdarza się tą najwyższą godnością akademicką.

Do grona wybitnych postaci, jakim Uczelnia nadała tytuł doktora *honoris causa*, dołącza Michael E. Porter, który tytuł ten otrzymał w uznaniu wybitnych osiągnięć naukowych i wkładu w rozwój nauk ekonomicznych w zakresie mikroekonomii, teorii strategii i konkurencji wyjaśniającej współczesne procesy rywalizacji w gospodarce na poziomie lokalnym, krajowym i globalnym oraz w życiu społecznym, teorii przewagi konkurencyjnej narodów, a w jej ramach teorii klastrów, a także w uznaniu twórczego wpływu na praktykę biznesu i politykę gospodarczą.

Michael E. Porter dołącza do naszej wspólnoty jako dwudziesty czwarty doktor *honoris causa*.

REKTOR

(prof. dr hab. Maciej Żukowski, prof. zw. UEP)

PRO DOMO SUA

Doctor *honoris causa* is a unique degree conferred by academic communities the world over. People who receive this highest academic honour are unique, too.

The group of eminent figures who have been awarded an honorary degree from our University is joined by Professor Michael E. Porter, who receives the degree in recognition of his remarkable research achievements and contribution to the development of economic sciences in the areas of microeconomics, theory of strategy and competition (explaining competition processes in today's economy at local, national and global levels, and in social life), theory of the competitive advantage of nations and, as part of it, theory of clusters; and in recognition of his creative influence on business practice and economic policy.

Professor Michael E. Porter joins our community as the twenty-fourth honorary degree holder.

RECTOR

(prof. dr hab. Maciej Żukowski, prof. zw. UEP)

UCHWAŁY SENATU

UCHWAŁA NR 43 (2014/2015)

Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

z dnia 27 lutego 2015 roku

Działając na podstawie § 10 ust. 7 w związku z ust. 5–6 § 10 Statutu Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, po rozważeniu wniosków Rady Wydziału Gospodarki Międzynarodowej UEP oraz Rady Wydziału Zarządzania UEP, Senat w głosowaniu tajnym, w obecności 27 osób z ogólnej liczby 33 członków statutowego składu, 27 głosami „tak” postanawia wszcząć postępowanie w sprawie nadania **Profesorowi Michaelowi Porterowi** – wybitnemu ekonomistcie, profesorowi Harvard Business School w Bostonie w USA, uczonemu o światowej renomie w zakresie teorii konkurencji i zarządzania strategicznego – tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.

Komisję skrutacyjną stanowili: mgr Jerzy Ceitel i dr hab. Sławomir Kalinowski, prof. nadzw. UEP.

Przewodniczył obradom Senatu:

REKTOR

(prof. dr hab. Marian Gorynia, prof. zw. UEP)

RESOLUTION 43 (2014/2015)

of the Senate of the Poznań University of Economics and Business

27 February 2015

Acting in compliance with § 10.7 and § 10.5 – 6 of the Statutes of the Poznań University of Economics and Business, and having considered proposals put forward by the councils of the PUEB's Faculty of International Business and Economics and Faculty of Management, the Senate, in a secret ballot, with 33 members eligible to vote, 27 present and 27 voting in favour, resolves to initiate the procedure for conferring on **Prof. Michael E. Porter** – an eminent economist, Professor at Harvard Business School (Boston, Mass.), world-renowned scholar in the fields of competition theory and strategic management – an honorary degree from the Poznań University of Economics and Business.

The returning committee consisted of mgr Jerzy Ceitel and dr hab. Sławomir Kalinowski, prof. nadzw. UEP.

The session of the Senate was presided over by:

RECTOR

(prof. dr hab. Marian Gorynia, prof. zw. UEP)

UCHWAŁA NR 44 (2014/2015)

Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

z dnia 27 lutego 2015 roku

Działając na podstawie § 10 ust. 7 Statutu Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, na wniosek Dziekana Wydziału Gospodarki Międzynarodowej, prof. dr. hab. Tomasza Rynarzewskiego, prof. zw. UEP i Dziekana Wydziału Zarządzania, prof. dr. hab. Kazimierza Krzakiewicza, prof. zw. UEP, Senat w głosowaniu tajnym, w obecności 27 osób z ogólnej liczby 33 członków statutowego składu, 27 głosami „tak” powołał prof. dr. hab. Waldemara Frąckowiaka, prof. zw. UEP, na promotora dorobku Profesora Michaela Portera, w związku z wszczęciem postępowania w sprawie nadania Mu tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.

Komisję skrutacyjną stanowili: mgr Jerzy Ceitel i dr hab. Sławomir Kalinowski, prof. nadzw. UEP.

Przewodniczył obradom Senatu:

REKTOR

(prof. dr hab. Marian Gorynia, prof. zw. UEP)

RESOLUTION 44 (2014/2015)

of the Senate of the Poznań University of Economics and Business

27 February 2015

Acting in compliance with § 10.7 of the Statutes of the Poznań University of Economics and Business, and following a proposal put forward by prof. dr hab. Tomasz Rynarzewski, prof. zw. UEP, Dean of the Faculty of International Business and Economics, and prof. dr hab. Kazimierz Krzakiewicz, prof. zw. UEP, Dean of the Faculty of Management, the Senate, in a secret ballot, with 33 members eligible to vote, 27 present and 27 voting in favour, appointed prof. dr hab. Waldemar Frąckowiak, prof. zw. UEP, to act as promoter of the conferral of an honorary degree from the Poznań University of Economics and Business on Professor Michael E. Porter.

The returning committee consisted of mgr Jerzy Ceitel and dr hab. Sławomir Kalinowski, prof. nadzw. UEP.

The session of the Senate was presided over by:

RECTOR

(prof. dr hab. Marian Gorynia, prof. zw. UEP)

UCHWAŁA NR 45 (2014/2015)

Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

z dnia 27 lutego 2015 roku

Działając na podstawie § 10 ust. 7 Statutu Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, na wniosek Dziekana Wydziału Gospodarki Międzynarodowej, prof. dra hab. Tomasza Rynarzewskiego, prof. zw. UEP i Dziekana Wydziału Zarządzania, prof. dra hab. Kazimierza Krzakiewicza, prof. zw. UEP, Senat w głosowaniu tajnym, w obecności 27 osób z ogólnej liczby 33 członków statutowego składu, 27 głosami „tak” powołał prof. dr. hab. Krzysztofa Obłoja na recenzenta dorobku Profesora Michaela Portera, w związku z wszczęciem postępowania w sprawie nadania Mu tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.

Komisję skrutacyjną stanowili: mgr Jerzy Ceitel i dr hab. Sławomir Kalinowski, prof. nadzw. UEP.

Przewodniczył obradom Senatu:

REKTOR

(prof. dr hab. Marian Gorynia, prof. zw. UEP)

RESOLUTION 45 (2014/2015)

of the Senate of the Poznań University of Economics and Business

27 February 2015

Acting in compliance with § 10.7 of the Statutes of the Poznań University of Economics and Business, and following a proposal put forward by prof. dr hab. Tomasz Rynarzewski, prof. zw. UEP, Dean of the Faculty of International Business and Economics, and prof. dr hab. Kazimierz Krzakiewicz, prof. zw. UEP, Dean of the Faculty of Management, the Senate, in a secret ballot, with 33 members eligible to vote, 27 present and 27 voting in favour, appointed prof. dr hab. Krzysztof Obłój to act as reviewer of Professor Michael E. Porter's achievements on the occasion of initiating the procedure for conferring on him an honorary degree from the Poznań University of Economics and Business.

The returning committee consisted of mgr Jerzy Ceitel and dr hab. Sławomir Kalinowski, prof. nadzw. UEP.

The session of the Senate was presided over by:

RECTOR

(prof. dr hab. Marian Gorynia, prof. zw. UEP)

UCHWAŁA NR 46 (2014/2015)

Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

z dnia 27 lutego 2015 roku

Działając na podstawie § 10 ust. 7 Statutu Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, na wniosek Dziekana Wydziału Gospodarki Międzynarodowej, prof. dra hab. Tomasza Rynarzewskiego, prof. zw. UEP i Dziekana Wydziału Zarządzania, prof. dra hab. Kazimierza Krzakiewicza, prof. zw. UEP, Senat w głosowaniu tajnym, w obecności 27 osób z ogólnej liczby 33 członków statutowego składu, 27 głosami „tak” powołał prof. Philippe’a Guglera z Uniwersytetu we Fryburgu w Szwajcarii na recenzenta dorobku Profesora Michaela Portera, w związku z wszczęciem postępowania w sprawie nadania Mu tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.

Komisję skrutacyjną stanowili: mgr Jerzy Ceitel i dr hab. Sławomir Kalinowski, prof. nadzw. UEP.

Przewodniczył obradom Senatu:

REKTOR

(prof. dr hab. Marian Gorynia, prof. zw. UEP)

RESOLUTION 46 (2014/2015)

of the Senate of the Poznań University of Economics and Business

27 February 2015

Acting in compliance with § 10.7 of the Statutes of the Poznań University of Economics and Business, and following a proposal put forward by prof. dr hab. Tomasz Rynarzewski, prof. zw. UEP, Dean of the Faculty of International Business and Economics, and prof. dr hab. Kazimierz Krzakiewicz, prof. zw. UEP, Dean of the Faculty of Management, the Senate, in a secret ballot, with 33 members eligible to vote, 27 present and 27 voting in favour, appointed prof. Philippe Gugler at the University of Fribourg, Switzerland, to act as reviewer of Professor Michael E. Porter's achievements on the occasion of initiating the procedure for conferring on him an honorary degree from the Poznań University of Economics and Business.

The returning committee consisted of mgr Jerzy Ceitel and dr hab. Sławomir Kalinowski, prof. nadzw. UEP.

The session of the Senate was presided over by:

RECTOR

(prof. dr hab. Marian Gorynia, prof. zw. UEP)

UCHWAŁA NR 78 (2014/2015)

Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

z dnia 22 maja 2015 roku

Działając zgodnie z § 10 ust. 2 Statutu Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, na wniosek Rady Wydziału Gospodarki Międzynarodowej oraz Rady Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, Senat w głosowaniu tajnym, w obecności 25 osób z ogólnej liczby 33 członków statutowego składu, 25 głosami „tak”, po zapoznaniu się z treścią recenzji przygotowanych przez prof. dr. hab. Krzysztofa Obłoja oraz prof. Philippe Guglera, postanawia nadać tytuł doktora *honoris causa* Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu **Professorowi Michaelowi Porterowi** – w uznaniu wybitnych osiągnięć naukowych i wkładu w rozwój nauk ekonomicznych w zakresie mikroekonomii, teorii strategii i konkurencji wyjaśniającej współczesne procesy rywalizacji w gospodarce na poziomie lokalnym, krajowym i globalnym oraz w życiu społecznym, teorii przewagi konkurencyjnej narodów, a w jej ramach – teorii klastrów, a także w uznaniu twórczego wpływu Profesora na praktykę biznesu i politykę gospodarczą.

Komisję skrutacyjną stanowili: mgr Jerzy Ceitel i dr Andrzej Stańda.

Przewodniczył obradom Senatu:

REKTOR

(prof. dr hab. Marian Gorynia, prof. zw. UEP)

RESOLUTION 78 (2014/2015)

of the Senate of the Poznań University of Economics and Business

22 May 2015

Acting in compliance with § 10.2 of the Statutes of the Poznań University of Economics and Business, following a proposal put forward by the Councils of the University's Faculty of International Business and Economics and Faculty of Management, and having read the reviews submitted by Prof. dr hab. Krzysztof Obłój and Prof. Philippe Gugler, the Senate – in a secret ballot with 33 members eligible to vote, 25 present and 25 voting in favour – confers the degree of doctor *honoris causa* from the Poznań University of Economics and Business on Professor Michael Porter in recognition of his remarkable research achievements and contribution to the development of economic sciences in the areas of microeconomics, theory of strategy and competition (explaining competition processes in today's economy at local, national and global levels and in social life), theory of the competitive advantage of nations and, as part of it, theory of clusters; and in recognition of Professor Porter's creative influence on business practice and economic policy.

The returning committee consisted of mgr Jerzy Ceitel and dr Andrzej Stańda.

The session of the Senate was presided over by:

RECTOR

(prof. dr hab. Marian Gorynia, prof. zw. UEP)

UCHWAŁA NR 359

Senatu Uniwersytetu Warszawskiego

z dnia 22 kwietnia 2015 roku

w sprawie przyjęcia recenzji prof. Krzysztofa Obłója dorobku kandydata do tytułu doktora
honoris causa

Na podstawie art. 62 ust. 1 Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jednolity: Dz.u. 2012 r. poz. 572 z późn. zm.) i § 30 pkt 15 Statutu Uniwersytetu Warszawskiego (tekst jednolity: Monitor UW z 2012 r. nr 3A, poz. 76 z późn. zm.) w związku z wnioskiem w sprawie recenzji prof. Krzysztofa Obłója przedłożonym przez Rektora, Senat Uniwersytetu Warszawskiego postanawia, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się recenzję prof. Krzysztofa Obłója z Wydziału Zarządzania dorobku Profesora Michaela Portera – kandydata do tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Senatu Uniwersytetu Warszawskiego

Rektor

(dr hab. Marcin Pałys, prof. UW)

RESOLUTION ³⁵⁹

of the Senate of University of Warsaw

accepting prof. Krzysztof Obłój's review of an honorary degree candidate's achievements

22 April 2015

On the basis of article 62, section 1 of the Act of 27 July 2005 – Law on higher education (consolidated text: Journal of Laws 2012, item 572, as amended) and § 30.15 of the Statutes of Warsaw University (consolidated text: Monitor UW 2012, No. 3A, item 76, as amended), following a proposal put forward by the WU Rector concerning Prof. Krzysztof Obłój's review, the Senate of Warsaw University resolves as follows:

§ 1

The Senate of Warsaw University accepts Prof. Krzysztof Obłój's review of the achievements of Professor Michael E. Porter, a candidate for an honorary degree from the Poznań University of Economics and Business.

§ 2

This resolution comes into effect on the day it is passed.

President of the Senate of University of Warsaw

Rector

(dr hab. Marcin Pałys, prof. UW)

ŻYCIORYS MICHAELA E. PORTERA ➔

ŻYCIORYS

Michaela E. Portera

Michael E. Porter jest ekonomistą, naukowcem, pisarzem, doradcą, mówcą i nauczycielem. W czasie pracy w Harvard Business School swą teorią ekonomii oraz koncepcjami strategicznymi wywarł wpływ na wiele spośród najtrudniejszych problemów dotyczących korporacji, gospodarek i społeczeństw, w tym na konkurencję rynkową i strategię firmy, rozwój gospodarczy, ochronę środowiska i ochronę zdrowia. Jego rozległe badania cieszą się szerokim uznaniem rządów, korporacji, organizacji pozarządowych oraz środowisk akademickich na całym świecie. Ten laureat licznych nagród naukowych jest najczęściej dziś cytowanym uczonym w dziedzinie ekonomii i biznesu. Choć Michael E. Porter jest przede wszystkim uczonym, jego twórczość spotkała się również z wyjątkową akceptacją ze strony praktyków działających na różnych polach.

Profesor Porter początkowo studiował inżynierię lotniczą i kosmiczną na Uniwersytecie Princeton. Następnie zdobył dyplom MBA w Harvard Business School i uzyskał stopień doktora w dziedzinie ekonomii biznesu na Wydziale Ekonomii Harvarda. Jego podejście badawcze, polegające na zastosowaniu teorii ekonomicznej w celu rozwiązywania złożonych problemów systemowych, jest odzwierciedleniem tych wielodyscyplinarnych fundamentów. W 2000 roku, aby umożliwić mu prowadzenie własnych badań, Harvard Business School oraz Uniwersytet Harvarda wspólnie utworzyły Instytut Strategii i Konkurencyjności.

Badania i osiągnięcia naukowe

Wczesna twórczość Michaela E. Portera dotyczyła konkurencji sektorowej oraz strategii firmy. W dziedzinach tych był on pionierem wykorzystania teorii ekonomicznej w celu umożliwienia dokładniejszego zrozumienia konkurencji sektorowej oraz wyborów, jakich dokonują przedsiębiorstwa, aby móc wzajemnie konkurować. Oprócz rozwinięcia rodzimej dziedziny, jaką jest ekonomika organizacji przemysłu, Michael E. Porter zdefiniował dziedzinę nowoczesnej strategii. Jego idee, opublikowane w książkach i artykułach takich jak „Competitive Strategy” (1980), „Competitive Advantage” (1985) i „What Is Strategy” (1996) są wykładane praktycznie w każdej szkole biznesu na świecie, oraz w ramach kursów ekonomii i innych dyscyplin. Profesor Porter nadal pisze o konkurencji i strategii. Jego artykuł z listopada 2014 roku zatytułowany „How Smart, Connected Products Are Transforming Competition” dotyczy roli, jaką w strategii odgrywają technologie informatyczne. Oryginalna twórczość Profesora Portera na temat struktury sektorowej, łańcucha wartości oraz pozycjonowania strategicznego przenika wiele innych jego badań.

Profesor Porter zwrócił się następnie ku zagadnieniom rozwoju gospodarczego i konkurencyjności, koncentrując swą twórczość na mikroekonomicznych podstawach krajowego i regionalnego rozwoju gospodarczego. Jego książka zatytułowana „The Competitive Advantage of Nations” (1990) stanowiła początkowy fundament tej części jego twórczości, która obejmuje liczne prace teoretyczne i empiryczne poświęcone koncepcji klastrów oraz ich wpływowi na wyniki ekonomiczne. Michael E. Porter jest również twórcą Projektu Mapowania Klastrow, który dał początek wnikliwym pomiarom w dziedzinie geografii gospodarczej, stając się standardem w Stanach Zjednoczonych, Europie, a także w rosnącej liczbie innych krajów. Jego teorie są szeroko stosowane zarówno przez rządowych decydentów, jak i praktyków rozwoju gospodarczego na całym świecie.

W zakresie polityki dotyczącej ochrony środowiska Profesor Porter wysunął na początku lat dziewięćdziesiątych „hipotezę Portera”, proponując oryginalną teorię, iż surowe normy środowiskowe nie tylko nie pozostają w sprzeczności z rentownością firmy lub narodową

konkurencyjnością, lecz mogą wręcz przyczynić się do wzrostu jednej i drugiej. Hipoteza Portera doprowadziła do powstania kilkuset artykułów naukowych w dziedzinie ekonomii środowiska. Profesor Porter jest również autorem prac na temat roli korporacji w społeczeństwie. Jego idee zmieniły sposób, w jaki przedsiębiorstwa podchodzą do filantropii i społecznej odpowiedzialności biznesu. Koncepcję dzielenia się tworzoną wartością przedstawił on w 2011 roku w napisanej wspólnie z Markiem Kramerem pracy pokazującej, w jaki sposób sam kapitalizm może być najlepszą drogą ku rzeczywistym rozwiązaniom wielu problemów społecznych. Michael E. Porter kierował pracami nad stworzeniem modelu pojęciowego, będącego podstawą nowego Indeksu Postępu Społecznego. Po raz pierwszy opublikowany w 2014 roku i obejmujący 132 kraje indeks ten dokładnie mierzy dokonujący się wielowymiarowo postęp społeczny każdego kraju, stanowiąc uzupełnienie tradycyjnego pomiaru, który skupia się wyłącznie na wynikach ekonomicznych oraz wartości PKB w przeliczeniu na mieszkańca.

Wreszcie, od początku pierwszej dekady XXI wieku, Michael E. Porter wiele uwagi poświęca ekonomice opieki zdrowotnej, skupiając się na konstruowaniu intelektualnego modelu reformy ochrony zdrowia w celu maksymalizacji korzyści dla pacjenta (rezultatów leczenia pacjenta uzyskanych w przeliczeniu na jednego wydanego dolara). Najpierw w „Redefining Health Care” (2006, z Elizabeth Teisberg), a następnie w serii artykułów – m.in. w „What Is Value In Health Care” (2010) oraz „The Strategy That Will Fix Health Care” (2013, z Thomasem Lee) – Profesor Porter przedstawił podstawowe koncepcje dotyczące m.in. reorganizacji zakładów opieki zdrowotnej, pomiaru wyników leczenia pacjentów, rozumienia rzeczywistych kosztów opieki w zależności od schorzeń, projektowania modeli refundacji opartych na wartości, a także integrowania jednostek ochrony zdrowia rozproszonych przestrzennie. Prace te, znane pod wspólną nazwą jako opieka zdrowotna oparta na wartości, szybko rozprzestrzeniają się w literaturze oraz wśród lekarzy.

Inna działalność oraz wyróżnienia

Michael E. Porter wykształcił pokolenia studentów Harvard Business School oraz całego Uniwersytetu, a także liderów kierujących przedsiębiorstwami, rządami oraz opieką zdrowotną

na całym świecie. Służy jako doradca sektora gospodarczego, rządowego i społecznego. Był doradcą strategicznym największych przedsiębiorstw amerykańskich i międzynarodowych, zasiadał w publicznych radach firm Fortune 500 i odgrywał czynną rolę w amerykańskiej polityce gospodarczej szczebla federalnego i stanowego. Wraz z głowami państw całego świata pracował nad strategią rozwoju gospodarczego.

Michael E. Porter założył lub współtworzył cztery organizacje *non-profit* wyrastające z jego pracy naukowej: Inicjatywę na rzecz Konkurencyjnego Śródmieścia, zajmującą się rozwojem gospodarczym w zubożałych społecznościach miejskich; Centrum Skutecznej Filantropii, tworzące precyzyjne narzędzia pomiaru efektywności fundacji; FSG, główną firmę strategiczną *non-profit*, pomagającą korporacjom, organizacjom pozarządowym i fundacjom w pomnażaniu społecznej wartości dodanej; Międzynarodowe Konsorcjum Pomiaru Wyników Leczenia (ICHOM), które opracowuje globalne standardy wyników leczenia pacjentów i czynniki ryzyka w zależności od schorzeń oraz przyczynia się do przyjęcia ich na całym świecie.

Michael E. Porter jest autorem dziewiętnastu książek i ponad 125 artykułów. Jest laureatem wielu nagród i wyróżnień naukowych, w tym Nagrody Adama Smitha przyznanej przez Krajowe Stowarzyszenie Ekonomistów Biznesu, Medalu Johna Kennetha Galbraitha, harwardzkiej Nagrody Davida A. Wellsa w dziedzinie Ekonomii oraz najwyższej Nagrody Akademii Zarządzania za wkład w naukę o zarządzaniu. Jest również bezprecedensowym siedmiokrotnym zdobywcą Nagrody McKinseya za najlepszy artykuł roku opublikowany w Harvard Business Review.

Profesorowi Porterowi nadano 21 doktoratów honorowych oraz kilka wyróżnień narodowych i państwowych. Otrzymał pierwszą w historii Nagrodę za Całokształt Twórczości, przyznaną przez Departament Handlu USA za wkład w rozwój gospodarki; został także wybrany Honorowym Członkiem Towarzystwa Królewskiego w Edynburgu oraz innych stowarzyszeń honorowych. W 2000 roku Uniwersytet Harvarda przyznał mu tytuł Profesora Uniwersyteckiego, będący najwyższym wyróżnieniem, jakie można przyznać pracownikowi tej uczelni.

Michael E. Porter's CURRICULUM VITAE

Michael Porter is an economist, researcher, author, advisor, speaker and teacher. Throughout his career at Harvard Business School, he has brought economic theory and strategy concepts to bear on many of the most challenging problems facing corporations, economies and societies, including market competition and company strategy, economic development, the environment, and health care. His extensive research is widely recognized in governments, corporations, NGOs, and academic circles around the globe. His research has received numerous awards, and he is the most cited scholar today in economics and business. While Michael Porter is, at the core, a scholar, his work has also achieved remarkable acceptance by practitioners across multiple fields.

Dr. Porter's initial training was in aerospace engineering at Princeton University. He then earned an M.B.A. from Harvard Business School and a Ph.D. in Business Economics from Harvard's Department of Economics. His research approach – applying economic theory to complex systemic problems – reflects these multidisciplinary foundations. In 2000, Harvard Business School and Harvard University jointly established the Institute for Strategy & Competitiveness to provide a home for his research.

Research & Scholarship

Michael Porter's early work was on industry competition and company strategy, where he was the pioneer in utilizing economic theory to develop a more rigorous understanding of industry

competition and the choices companies make to compete. In addition to advancing his home field of industrial organization economics, Michael Porter's work has defined the modern strategy field. His ideas, published in books and articles including "Competitive Strategy" (1980), "Competitive Advantage" (1985), and "What Is Strategy" (1996) are taught in virtually every business school in the world as well as extensively in economics and other disciplines. He continues to write about competition and strategy today. His November 2014 article, "How smart, connected products are transforming competition", addresses the role of information technology in strategy. Dr. Porter's original work on industry structure, the value chain, and strategic positioning has informed much of his other research.

Dr. Porter next turned to economic development and competitiveness, where his work focused on the microeconomic underpinnings of national and regional economic development. His book "The Competitive Advantage of Nations" (1990) was the initial foundation of this body of work. This large body of work includes numerous theoretical and empirical papers on the concept of clusters and their impact on economic performance. He also created the Cluster Mapping Project, which pioneered the rigorous measurement of economic geography and has become the standard in the U.S., Europe, and a growing number of other countries. His theories are widely applied by both government policymakers and economic development practitioners globally.

In environmental policy, Dr. Porter proposed the "Porter Hypothesis" in the early 1990s, which put forward the novel theory that strict environmental standards were not in conflict with company profitability or national competitiveness, but could enhance both. The Porter Hypothesis has given rise to several hundred scholarly articles in the literature on environmental economics.

Dr. Porter also developed a body of work on the role of corporations in society. His ideas have changed the way companies approach philanthropy and corporate social responsibility, and he introduced the concept of creating shared value in a 2011 paper with Mark Kramer that

shows how capitalism itself can be the best route to real solutions to many social problems. Michael Porter has also led the development of the conceptual framework underlying the new Social Progress Index. First released in 2014 and covering 132 countries, the Index rigorously measures each country's social progress across multiple dimensions to complement traditional measurement focused solely on economic performance and GDP per capita.

Finally, since the early 2000s, Michael Porter has devoted considerable attention to the economics of health care, with a focus on building the intellectual framework for realigning the delivery of health care to maximize value to patients (patient health outcomes achieved per dollar spent). First in "Redefining Health Care" (2006, with Elizabeth Teisberg), and through a series of articles including "What is value in health care" (2010) and "The strategy that will fix health care" (2013, with Thomas Lee), Dr. Porter has introduced the core concepts for reorganizing health care delivery organizations, measuring patient outcomes, understanding the actual cost of care by medical condition, designing value-based reimbursement models, and integrating multi-location health systems, among others. This work, collectively known as value-based health care delivery, is diffusing rapidly in the literature and among practitioners.

Other Activities & Honors

Michael Porter has taught generations of students at Harvard Business School and across the entire University, as well as business, government, and health care leaders from around the world. He serves as an advisor to business, government, and the social sector. He has been strategy advisor to leading U.S. and international companies, served on Fortune 500 public boards, and played an active role in U.S. economic policy at the federal and state levels. He has worked with heads of state from around the world on economic development strategy.

Michael Porter has founded or co-founded four *non-profit* organizations growing out of his scholarly work: The Initiative for a Competitive Inner City, which addresses economic development

in distressed urban communities; the Center for Effective Philanthropy, which creates rigorous tools for measuring foundation effectiveness; FSG, a leading *non-profit* strategy firm serving corporations, NGOs, and foundations in improving social value creation; and the International Consortium for Health Outcomes Measurement (ICHOM), which develops global patient outcome standards and risk factors by medical condition and drives their adoption globally.

Michael Porter is the author of nineteen books and more than 125 articles. He has won many scholarly awards and honors including the Adam Smith Award of the National Association of Business Economists, the John Kenneth Galbraith Medal, the David A. Wells Prize in Economics from Harvard, and the Academy of Management's highest award for scholarly contributions to management. He is also an unprecedented seven-time winner of the McKinsey Award for the best Harvard Business Review article of the year.

Professor Porter is the recipient of twenty-one honorary doctorates and several national and state honors. He received the first ever Lifetime Achievement Award from the U.S. Department of Commerce for his contribution to economic development, and has been elected an Honorary Fellow of the Royal Society of Edinburgh and other honorary societies. In 2000, he was named a University Professor by Harvard University, the highest recognition that can be awarded to a Harvard faculty member.

L A U D A C J A ➔

Laudacja Waldemara Frąckowiaka

Prof. dr hab. Waldemar Frąckowiak, prof. zw. UEP
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

LAUDACJA

Michael E. Porter – doktorem *honoris causa*
Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

I

Czynienie rzeczy wybitnych, wskazujących nowe kierunki spraw ważkich publicznie, jest rzadkim przywilejem tych, którzy – obdarzeni nadzwyczajnymi talentami – mają wolę i siłę dzielenia się nimi z ogółem. Wymaga to zdolności do wykraczania poza utrwalone schematy i granice metodologiczne, a nade wszystko do utrzymania suwerenności intelektualnej w głoszeniu nowych idei. Te przymioty, gdy niezależność postawy poznawczej jest ciągle dobrem deficytowym, a interdyscyplinarność badawcza nadal aktualnym postulatem, są darem przynależnym tylko wybranym. Do tych w stopniu najwyższym należy niewątpliwie Profesor Michael Porter, którego bogactwo i wielostronność dorobku oraz wpływ na życie praktyczne doprawdy trudno przecenić.

Te przesłanki sprawiły, że Senat Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, na wniosek dwóch Rad Wydziałów: Gospodarki Międzynarodowej i Zarządzania, postanowił obdarzyć Profesora Michaela Portera najwyższą godnością doktora *honoris causa* naszego Uniwersytetu w uznaniu Jego wielkich zasług położonych na wielu polach nauk ekonomicznych i życia społeczno-gospodarczego.

Senat powierzył mi rolę promotora doktoratu *honoris causa* Profesora Michaela Portera, co poczytuję za wielki honor, wyróżnienie, ale też zobowiązanie.

II

Dzisiejsza ceremonia jest w biografii Profesora Michaela Portera kolejnym aktem uznania doniosłości Jego twórczości zawodowej. Celebra ta służy powołaniu wielkiej osobistości naukowej do panteonu luminarzy nauk ekonomicznych przez nadanie zaszczytnego tytułu doktora *honoris causa* osobie, której dorobek jest najczęściej przywoływany w światowej literaturze ekonomicznej, a Jego idee w stopniu najszerszym wykorzystywane przez rządy i liderów wielu krajów świata.

Nie jest przypadkiem, że dzieje się to właśnie tu, na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu, na którym wcześniej ten zaszczytny tytuł odebrała m.in. Lady Margareth Thatcher (1996), była premier rządu Wielkiej Brytanii, a później Profesor Leszek Balcerowicz (2006). Widać tu wyraźną linię ideową, tradycje Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu uprawiania liberalnej myśli ekonomicznej. Obecna ceremonia kolejny raz potwierdza, że wartości doktrynalne w teorii ekonomii, na jakich oparte jest, poza innymi kierunkami, rozwijanie nauki na tej Uczelni są najważniejsze. Jest to warte podkreślenia.

III

Większość z tu obecnych zna bogaty i wielowymiarowy dorobek Profesora M. Portera. Obecność Jego teorii i ekspertyzy wykorzystuje się we wszystkich rejonach świata, na wszystkich kontynentach i renomowanych uniwersytetach. Wywiera to istotny wpływ na zachowania firm w skali lokalnej i globalnej oraz kierunki polityki społeczno-gospodarczej wielu krajów. Nie

sposób przy tej szczególnej okazji przedstawić całości dokonań Profesora M. Portera. Pozwolę sobie tylko w skrócie przypomnieć niektóre, moim zdaniem główne wymiary Jego działalności, korzenie, z których wyrasta, i płynące z niej wielorakie korzyści.

Mam po temu szczególny powód. Już w latach 1992/1993 uczestniczyłem w wykładach Profesora w Harvard Business School (HBS) oraz dyskutowałem o wkładzie Josepha Schumpetera do teorii rozwoju gospodarczego, zwłaszcza w zakresie roli innowacji. Podobne doświadczenia zebrałem na konferencjach naukowych w Cleveland (2001) i w Szanghaju (2004), na których miałem również okazję do wymiany poglądów. Ponadto w swojej działalności naukowej, dydaktycznej i biznesowej szeroko czerpię inspiracje i korzystam z wiedzy, którą Profesor upowszechnia w kolejnych publikacjach. Sprawia to, że jestem orędownikiem teorii Profesora M. Portera, bliska jest mi Jego perspektywa poznawcza, założenia, na których buduje swój kompleksowy obraz badanego fragmentu rzeczywistości, i konkluzje wzbogacające światowy dorobek wiedzy w uprawianej dziedzinie oraz wskazówki praktyczne.

IV

Profesor M. Porter zdobył wszechstronne wykształcenie. W 1969 roku ukończył z wyróżnieniem i otrzymał stopień BSE w Princeton University, USA, w zakresie techniki lotniczej i kosmonautycznej oraz inżynierii mechanicznej. W 1971 roku uzyskał z wyróżnieniem tytuł MBA w Harvard Business School, a w 1973 roku stopień naukowy doktora (Ph.D.) w zakresie ekonomiki biznesu w Harvard University. W 2000 roku został mianowany na stanowisko the Bishop William Lawrence University Professor. Jest to najwyższa forma uznania, jakim mogą się poszczycić profesorowie w Harvard Business School. W 2001 roku Harvard Business School wraz z Harvard University utworzyły Instytut Strategii i Konkurencyjności i powierzyły kierowanie nim Profesorowi M. Porterowi, by kontynuować badania nad teorią strategii i konkurencji.

V

Śledząc rozwój dorobku naukowego Profesora M. Portera, zauważa się pewne celowe ukierunkowanie Jego programu badawczego. Jego najwcześniejsze prace skupiły się na pionierskich badaniach współczesnej konkurencji w przemyśle oraz strategii firmy. Sięgając do teorii mikroekonomicznej oraz licznych obserwacji i badań empirycznych, wyjaśnił całościowo i koherentnie naturę konkurencji w sektorach oraz wybory dokonywane przez firmy w celu podtrzymania przewagi konkurencyjnej. Na tym tle w sposób rygorystyczny wyłożył istotę strategii firmy, którą sprowadza do zajmowania wyjątkowej pozycji strategicznej, innej od rywali. Ten sposób strategicznego konkurowania pozwala zaoferować oryginalną wartość (w produktach, usługach) dla określonych segmentów klientów, osiąganie wyższych stóp zwrotu przez koncentrację na zysku, a nie udziale rynkowym i konkurowanie przez innowacje, a nie przez ich imitacje. Rozwinięcie tych ustaleń znalazło wyraz w wielu książkach i artykułach. Za kamienie milowe trzeba uznać zwłaszcza pierwotny artykuł Profesora „How Competitive Forces Shape Strategy” (1979) oraz książkę ukazującą techniki analizy sektorów przemysłu i konkurentów „Competitive Strategy” (1980), która doczekała się 63 wydań w 19 językach. Koncepcja i narzędzia tworzenia przewagi konkurencyjnej w sferze kosztów i zróżnicowania przez wykorzystanie analizy łańcucha wartości zawarta jest w kolejnej książce „Competitive Advantage” (1985), upowszechniona w 38 wydaniach. Problematykę tę M. Porter pogłębia do chwili obecnej. Wymienić tu trzeba zwłaszcza artykuł „What Is Strategy” (1996) oraz najnowsze opracowanie „How Smart, Connected Products Are Transforming Competition” (2014), które omawia rolę technologii informacyjnej w kształtowaniu strategii.

Zainspirowany powołaniem przez prezydenta Ronalda Reagana do Prezydenckiej Komisji ds. Konkurencyjności Przemysłu Profesor M. Porter opracował podwaliny nowej teorii wyjaśniającej naturę i mikroekonomiczne podstawy konkurencji narodów i regionów oraz źródła ich ekonomicznego dobrobytu w książce „The Competitive Advantage of Nations” (1990). Rozprawia się

w niej krytycznie z pięcioma istniejącymi wyjaśnieniami konkurencyjności narodów. Udowadnia, że współcześnie o poziomie konkurencji rozstrzyga efektywność, wartość wytworzona na jednostkę pracy lub kapitału, której celem jest tworzenie wysokiego i rosnącego poziomu życia obywateli. To zaś zależy od zdolności firm danego kraju do osiągania wysokiej efektywności i przewagi konkurencyjnej nad zagranicznymi rywalami. Tezy te rozwinięte są w licznych artykułach poświęconych konkurencyjności wielu krajów, takich jak np. Szwecja, Kanada, Szwajcaria, Japonia czy Nowa Zelandia. Wyniki badań w tym zakresie Profesor M. Porter wraz z zespołem ogłasza systematycznie w „The Global Competitiveness Report”, który pokazuje corocznie ranking konkurencyjności ponad 120 krajów. Raport publikuje the World Economic Forum. Podstawowe znaczenie Profesor M. Porter przypisuje wprowadzonej przez Niego w 1990 roku idei klastrów w ramach tzw. rombu narodowej przewagi konkurencyjnej. Przez klastry rozumie skoncentrowane terytorialnie grupy powiązanych firm, wyspecjalizowanych dostawców i usługodawców, które działają w pokrewnych sektorach, a także związanych z nimi instytucji (uniwersytety, instytuty naukowo-badawcze, stowarzyszenia, izby przemysłowo-handlowe, jednostki normalizacyjne itp.). Firmy i ich grupy konkurują ze sobą, a zarazem współpracują, co wywołuje wielkoskalowe efekty synergii i rozwój przez przepływ korzyści w przód, wstecz i poziomo w łańcuchu tworzenia wartości dodanej. Rozpowszechnienie klastrów w wielu krajach wiązać też trzeba z dalszym pogłębianiem badań w tym zakresie, które Autor sumarycznie zawarł w artykule „Clusters and Competition: New Agendas for Companies, Governments and Institutions” (1998), a następnie w „Locations, Clusters and Company Strategy” (2000). Koncept klastrów został szeroko wykorzystany praktycznie. Opracowany przez Profesora the Cluster Mapping Project at Harvard przedstawia na specjalnej stronie internetowej obszerną statystykę regionów ekonomicznych USA oraz działających klastrów. Metodologia ta wykorzystywana jest w tym samym celu w 27 krajach Unii Europejskiej. Podsumowanie istotnych obserwacji i tendencji w tym zakresie zawiera artykuł „The Economic Performance of Regions” (2003). Natomiast pierwszą obszerną weryfikację efektywności regionów w USA na podstawie danych pochodzących z działających klastrów Profesor M. Porter z zespołem przedstawił w artykule „Convergence, Clusters and Economic Performance” (2006).

Profesor podejmuje też problematykę innowacji, która w sposób naturalny łączy się z poprzednią. I tu Jego wkład jest znaczący i silnie przenika do sfery aplikacyjnej. Wraz z zespołem (w którym był m.in. prof. Scott Stern) podjął badania nad źródłami innowacji w gospodarce narodowej i regionalnej, których wyniki zostały podane w „The New Challenge of America’s Prosperity: Findings from the Innovation Index” (1999), „The Determinants of National Innovative Capacity” (2000) oraz „Measuring the Ideas’ Production Function: Evidence From International Patent Output” (2000). Obecnie prowadzi zakrojony na skalę światową program badawczy poświęcony konkurencyjności, w tym innowacyjności gospodarki USA i związanych z nim globalnych implikacji dla gospodarki światowej.

Profesor M. Porter skutecznie przenosi swoje ustalenia dotyczące zasad konkurowania i zarządzania strategicznego do obszarów społecznych, a zwłaszcza do sfery służby zdrowia, środowiska naturalnego, zdegradowanych wspólnot miejskich oraz społecznej odpowiedzialności biznesu. W licznych opracowaniach, w tym w książce „Redefining Health Care: Creating Value – Based Competition on Result” (2006), współautor, prof. Elizabeth Teisberg, przedstawia koncepcję reorganizacji służby zdrowia, pomiaru korzyści pacjenta i kosztów leczenia oraz integracji jednostek ochrony zdrowia rozproszonych przestrzennie, która rozwijana jest obszernie w literaturze przedmiotu i znajduje szerokie zastosowania praktyczne. W latach dziewięćdziesiątych XX wieku Profesor zainicjował debatę publiczną, dzieląc się myślą, że postęp w ochronie środowiska i konkurencyjność ekonomiczna nie są przeciwstawne, lecz komplementarne. Myśl tę rozwijał w kolejnych artykułach: „America’s Green Strategy” (1991), „Toward a New Conception of the Environment-Competitiveness Relationship” (1995). Jego tzw. „Porter Hypothesis” zaowocowało ponad 100 artykułami, a w praktyce spowodowało nowe podejście firm do środowiska naturalnego i zakresu regulacji.

Filantropia i społeczna odpowiedzialność korporacji stanowi także ważny obszar badań Profesora. W kolejnych artykułach, we współpracy z Markiem Kramerem: „Philanthropy’s New Agenda: Creating

Value” (1999), „The Competitive Advantage of Corporate Philanthropy” (2002) oraz „Strategy and Society: the Link between Competitive Advantage and Corporate Social Responsibility” (2006), Profesor M. Porter ukazuje, jak korporacje powinny wpręgać idee dzielenia się tworzoną wartością (tzw. shared value creation) w ramach społecznej odpowiedzialności. Podaje też podstawy budowy strategii fundacji *non-profit* oraz innych organizacji filantropijnych. Prace w tym obszarze zaowocowały oryginalnymi rozwiązaniami praktycznymi. Profesor opracował m.in. podstawy budowy nowego indeksu postępu społecznego (the New Social Progress Index), który został po raz pierwszy opublikowany w 2014 roku, obejmując 132 kraje. Indeks mierzy dokonujący się wielowymiarowo postęp społeczny w danym kraju, jest istotnym wzbogaceniem wiedzy w stosunku do tradycyjnych miar opartych wyłącznie na wynikach ekonomicznych gospodarki i relacji dochodu narodowego *per capita*. Jest założycielem bądź współzałożycielem czterech organizacji *non-profit*. Każda zajmuje się ważnym aspektem społecznych warunków życia i gospodarowania, w tym wspieraniem kierunków rozwoju zdegradowanych ośrodków miejskich, metodami pomiaru efektywności fundacji charytatywnych, podstawami i metodami pomnażania społecznej wartości dodanej oraz metodami pomiaru efektów służby zdrowia z perspektywy pacjenta.

Zwieńczeniem dotychczasowych wielokierunkowych badań jest książka Profesora „On Competition” (2008). Jest to obszerne dzieło, w którym Autor zebrał najważniejsze prace z przeszłości i dodał kilka nowych fragmentów poświęconych najnowszej problematyce badawczej, którą się obecnie zajmuje. Książka daje wielowymiarowy obraz Jego niezwykle bogatej twórczości, poczynając od konkurencji i strategii w biznesie, przez konkurencyjność lokalizacji, narodów i regionów do problemów społecznych, służby zdrowia, środowiska, zacofanych wspólnot miejskich, filantropii i społecznej odpowiedzialności korporacji. Ta rozległa i złożona materia tworzy wszak pewną całość, której podstawą jest system wzajemnie powiązanych pojęć, metod i narzędzi analitycznych. Są nimi: struktura sektora przemysłu, analiza pięciu sił Portera, przewaga konkurencyjna, grupy strategiczne, łańcuch wartości, strategia przywództwa kosztowego, zróżnicowania produktu

i koncentracji na wybranych kierunkach (tzw. trade off), strategiczne pozycjonowanie rynkowe, strategia globalna, klastry oraz romb przewagi narodowej. Natomiast klamrą spinającą jest konkurencja i strategia. Dla Profesora dążenie do unikatowości, do tworzenia unikatowej, odmiennej od rywali wartości jest istotą konkurencji, zaś strategia oznacza wybór ścieżki rozwoju różnej od innych po to, by nie tyle być najlepszym, ile unikatowym. Strategia jest więc wyborem własnego zestawu czynności (procesów zaopatrzenia, produkcyjno-technologicznych, sprzedaży i obsługi wybranego segmentu klientów itp.) w celu dostarczenia konsumentowi unikatowej wartości i tą drogą zachowania przewagi konkurencyjnej. Jeśli rywale podążają tą samą ścieżką, naśladują się wzajemnie, wywołują efekt konwergencji celów i metod konkurowania, to *volens volens* znajdują się w kolizji, co nieuchronnie prowadzi do wyniszczającej erozji.

Na tej kanwie uprawniona jest teza, że Profesor M. Porter jest twórcą jakościowo nowej teorii współczesnej konkurencji, opartej na nowych paradygmatach i holistycznym podejściu. Teoria ta jest spójna, a zarazem dzięki swej wielostronności – uniwersalna. Pozwala zrozumieć współczesne procesy rywalizacji i rozwoju zarówno w obrębie biznesu na poziomie lokalnym, krajowym i globalnym, jak i te, które przebiegają poza nim, w sferze publicznej i dotyczą problemów społecznych.

VI

Profesor M. Porter ma znaczne osiągnięcia w procesach kształcenia. Jego dorobek naukowy jest podstawą programów dydaktycznych w zakresie konkurencyjności i strategii. Szczególne walory ma program Microeconomics of Competitiveness otwarty dla wszystkich studentów HBS. Jest prowadzony na ponad 80 uznanych uniwersytetach na całym świecie. Światową renomę ma też the New CEO Workshop dla nowo powołanych prezesów największych amerykańskich i międzynarodowych korporacji.

W środowisku amerykańskim i międzynarodowym Profesor pełni ważne funkcje publiczne, w tym doradcze. Doradza wielkim korporacjom, Kongresowi USA, instytucjom publicznym, w tym służbie zdrowia, oraz rządowi wielu państw Ameryki Środkowej i Południowej, Azji, Afryki, Europy i Oceanii.

VII

Profesor M. Porter jest laureatem licznych nagród i wyróżnień, m.in. the Adam Smith Award of the National Association of Business Economics, the John Kenneth Galbraith Medal, the David A. Wells Prize in Economics oraz siedmiokrotnym laureatem nagrody McKinsey Award za najlepsze artykuły w Harvard Business Review. Otrzymał 21 doktoratów *honoris causa* uniwersytetów z Europy, Ameryki Północnej, Środkowej i Południowej oraz wiele odznaczeń i wyróżnień. Jako pierwszy w historii uzyskał the Lifetime Achievement Award od Departamentu Handlu USA, Cross of St. George od rządu lokalnego w Katalonii, the Jose Dolores Estrada Order of Merit, najwyższe cywilne odznaczenie państwowe od rządu Nikaragui. Został powołany na pozycję Honorary Fellow of the Royal Society of Edinburgh i wielu innych stowarzyszeń honorowych.

VIII

Imponujący rozmach twórczy, niezwykła pomysłowość i zdolność do wiązania różnych dyscyplin nauk ekonomicznych, o zarządzaniu i finansach zaświadcza o nadzwyczajnych umiejętnościach Profesora M. Portera. Spektakularne wyniki pracy Profesora mają swe ramy kontekstualne, wyrastają z miejsca, w którym tworzy nowe idee, z dogłębnej znajomości myśli ekonomicznej i rozwoju gospodarczego USA i innych krajów świata. Oto z jednej strony źródła inspiracji płyną z twórczości Alfreda Marshalla, jego teorii mikroekonomicznej, a w niej korzyści zewnętrznych, a dalej z teorii innowacji Josepha Schumpetera. Z drugiej – zrodzone w okresie II rewolucji przemysłowej w USA zapotrzebowanie na politykę przemysłową uwzględniającą

procesy koncentracji kapitału, wzrostu skali produkcji, rozwoju rynku kapitałowego i popytu, a także rosnąca potrzeba kształcenia nowej warstwy społecznej, to jest menedżerów, stanowiły impuls do refleksji naukowej nad konkurencją i zarządzaniem w nowych warunkach. Po tym torze rozwija się wiedza praktyczna, której dobrym przykładem jest Boston Consulting Group z charakterystycznym podejściem matrycowym do udziału w rynku i kolejne koncepty GE Planning Grid czy też the Hofer Matrix. Te i inne ustalenia w latach siedemdziesiątych XX wieku stopniowo rozwijały wiedzę o zasadach budowy strategii konkurowania firm, jednak nie stanowiły jeszcze w pełni rozwiniętych całości. Nad tymi prądami unosi się wyczuwalna w twórczości Profesora M. Portera obecność filozofii ekonomicznej Adama Smitha, ojca klasycznej teorii liberalnej i etyki biznesu, prekursora badań nad bogactwem narodów. Na to „nałożyć” trzeba Boston i jego okolice z Uniwersytetem Harvard i Harvard Business School oraz Massachusetts Institute of Technology (MIT) po obu stronach rzeki Charles. To w tym najbardziej brytyjskim z amerykańskich miast, w Bostonie, w którym do dziś obecny wiktoriański klimat tworzy szczególną ostoję rozwoju liberalnej myśli ekonomicznej opartej na wolności jednostki, równości, prywatnej własności i konkurencji, w takich warunkach, w takim czasie i miejscu M. Porter dokonał rzeczy ważnych. Zintegrował dotychczasową fragmentaryczną wiedzę, dodał nową i przywrócił znaczenie kiedyś porzuconej w nurcie neoklasycznym, w tym teorię lokalizacji, i na tej podstawie stworzył nową, holistyczną teorię strategii i konkurencji, wiążąc trzy grupy kluczowych zjawisk: przywództwo w procesie strategicznym, firmę jako zespół zasobów i działań wraz ze strategią i jej ekonomiką. Takie podejście przyniosło przełom jakościowy. Mamy tu potwierdzenie myśli Georga Hegla o dialektycznym przeradzaniu się ilości w jakość.

IX

Na tym tle jawi się pewna odmiennność między wspomnianymi wcześniej dostojnymi doktorami *honoris causa* Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu – Panią Premier M. Thatcher i Panem

Profesorem L. Balcerowiczem – a bohaterem dzisiejszej ceremonii – Panem Profesorem M. Porterem. Poprzednicy to reprezentanci polityki, odpowiednio polityki społeczno-gospodarczej oraz makroekonomii. Dorobek M. Portera wyrasta natomiast z tradycji mikroekonomicznej, ekonomiki przemysłu i firmy. Uznaję to za znak czasu, szczególnie sygnał, że osłabiona w społecznym odbiorze doktryna liberalna w świetle ostatnich dotkliwych doświadczeń światowego kryzysu może i powinna zostać zmodernizowana, m.in. dzięki wykorzystaniu wiedzy płynącej z mikroekonomii. To z niej, empirycznie sprawdzalnych zachowań podmiotów mikroekonomicznych, producentów, dostawców, sprzedawców i konsumentów, płyną ważne ustalenia również dla teorii makroekonomicznej. Ten kierunek, silniejsze powiązanie mikro- i makroekonomii, uznać trzeba za podejście o podstawowym znaczeniu w rozwoju teorii liberalnej ekonomii i wyrastającej z niej polityki gospodarczej. Chodzi zwłaszcza o przywrócenie właściwego znaczenia gospodarce realnej, procesom rzeczowym, a więc tej sferze, gdzie wytwarza się produkty i usługi, tworzy się dochód narodowy. Tam rozwija się konkurencja, powstają innowacje, kształtują się ceny jako złożony efekt gry popytu i podaży. Ceny produktów i usług, przychody, koszty i zyski to typowe kategorie mikroekonomiczne. Inflacja, stopy procentowe, kursy walutowe, deficyt budżetowy czy dług publiczny to podstawowe kategorie makroekonomiczne. Dopiero ich powiązanie w jedną dynamiczną całość tworzy przesłanki do formułowania przez firmy, z jednej strony strategii przewagi konkurencyjnej i z drugiej – makroekonomicznej polityki gospodarczej. To w takim ujęciu rynki towarów i usług współdziałają z rynkiem kapitałowym w procesie wzrostu gospodarczego, następuje właściwa cyrkulacja towar-pieniądz-towar, gdzie pieniądz podąża za towarem. Dzieje się tak w przeciwieństwie do obecnych procesów finansjalizacji, autonomizacji rynku finansowego, gdzie dominują transakcje wymiany instrumentów finansowych, wymiany pieniądza na pieniądź.

Z takiej perspektywy Profesor M. Porter, jak pojmuję, rozwija swoją teorię strategii i konkurencji. Najpierw poddaje badaniom korzenie gospodarki, zjawiska mikroekonomiczne, by dalej

skonfrontować je z czynnikami przewagi konkurencyjności narodu, a następnie z polityką gospodarczą państwa w procesach wzrostu gospodarczego. Jest to swoista odrębność teorii M. Portera, od mikro- do makroskali i od makro- do mikroskali, coś, co odróżnia Jego podejście, czyni je szczególnym w wyjaśnianiu źródeł i czynników pomyślności firm, regionów, narodów i państw.

X

Na koniec niech mi będzie wolno podjąć próbę wychwycenia głównych przesłań, jakie najsilniej przebijają się w twórczości M. Portera. Są one uniwersalne, dotyczą procesów społeczno-gospodarczych w ogóle. Są więc również wskazówkami dla Polski i polskiej gospodarki. I to mam przede wszystkim na względzie. Najpełniej Profesor ujmuje je w swoim ostatnim obszernym dziele „On Competition” (2008). Wyraża tam pewność, że konkurencja będzie się nieustannie rozwijać, stale naruszać równowagę i tym sposobem będzie istotnym źródłem dobrobytu. Stwierdza, że gdyby miał się ograniczyć tylko do jednego przesłania tej książki, to byłoby to pragnienie, aby we wszystkich trwało poczucie wielkiej siły konkurencji, jako siły sprawczej poprawiającej stan rzeczy zarówno w firmach, jak i w społeczeństwie. Tym samym M. Porter nawiązuje do korzeni cywilizacji śródziemnomorskiej. To tam wywiedziono zasadę, zgodnie z którą *alut aemulatio ingenia* – współzawodnictwo wzmacnia uzdolnienia, zdolność do zmiany zmierzającej w lepszym kierunku.

Profesor M. Porter nie postrzega wszak rozwoju jako procesu jednoczynnikowego, w którym jedynie konkurencja odgrywa rolę demiurga. Profesor Kenneth Boulding stwierdził kiedyś, że kapitalizm to układ wzajemnie powiązanej współpracy i konkurencji. U M. Portera ta idea zaznaczona jest równie mocno. Współpracę traktuje jako warunek *sine qua non* rozwoju klastrów, w których należną rangę przyznaje sektorom spokrewnionym i wspomagającym. Koncepcja klastra jest według Profesora nowym sposobem podejścia do gospodarki narodowej, regionalnej i lokalnej, w której współpraca – obok konkurencji – odgrywa główną rolę.

Trzecie przesłanie dotyczy roli państwa w gospodarce. Profesor M. Porter nie podziela poglądu, że państwo powinno odgrywać rolę bezpośrednio zaangażowanego pomocnika lub opiekuna gospodarki. Odrzuca też wolnorynkowe hasło, że gospodarkę należy pozostawić „niewidzialnej ręce”. Oczekuje od państwa wypełniania roli katalizatora tworzącego wyzwania do podwyższenia aspiracji przedsiębiorstw i poziomu efektywności konkurencyjnej. Im silniejsza konkurencja i więcej równorzędnych rywali w sektorze, tym wyższy potencjał innowacyjny, i odwrotnie. Im bardziej rynek krajowy jest zdominowany przez dwóch, trzech czempionów, tam większa opiekuńczość rządu, subsydiowanie i ochrona ze strony państwa. Skuteczność polityki państwa sprowadza się więc do kreowania warunków sprzyjających zdobywaniu przez firmy przewagi konkurencyjnej. Dlatego wśród innych zadań powierza się państwu konieczność przygotowania i wdrożenia długofalowego programu rozwoju gospodarki i jej zmian, który mobilizuje rząd, biznes, instytucje i obywateli do podnoszenia jakości środowiska biznesowego, a w tym bodźców mikroekonomicznych pobudzających firmy do wzrostu efektywności.

Wysoki i rosnący poziom dobrobytu obywateli jest głównym celem narodowym. Stąd według M. Portera postrzeganie narodowej konkurencyjności li tylko jako wypracowywanie nadwyżki w wymianie międzynarodowej lub równowagi bilansu handlowego jest niewłaściwe. Powiększanie eksportu kosztem utrzymywania niskich płac i słabej waluty krajowej, przy równoczesnym imporcie nowoczesnych wyrobów, których krajowi producenci nie umieją konkurencyjnie wytwarzać, może przynosić równowagę lub nawet nadwyżkę bilansu handlowego, ale obniża poziom stopy życiowej społeczeństwa.

Jestem przekonany, że warto zachować te myśli Profesora w pamięci i wykorzystywać je w codziennym działaniu.

XI

Przedstawienie wielokierunkowych osiągnięć Profesora Michaela Portera stanowi zaledwie wstępną syntezę Jego dokonań. Wszak wszystkie podjęte wątki nasuwają jednoznaczną konkluzję, że przyznanie Mu tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu jest ze wszech miar godne najwyższego i stanowczego poparcia. Jest to postać, która wywiera ważki wpływ intelektualny na prowadzony dyskurs naukowy i praktykę biznesu w wymiarze światowym. Przyjęcie Profesora Michaela Portera do społeczności Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu przez nadanie najwyższej godności akademickiej oznacza znaczące wydarzenie dla Uczelni oraz wyraz uznania dla Jego nadzwyczajnych osiągnięć naukowych i aplikacyjnych.

Waldemar Frąckowiak

LAUDATIO

I

Doing outstanding things that set new directions for important public affairs is a rare privilege enjoyed by those extraordinarily gifted people who have the determination and strength to share their talents with others. What is needed to do so is an ability to break established patterns and methodological boundaries, but above all a capability to maintain intellectual sovereignty in promoting new ideas. At a time when cognitive independence is still very rare and interdisciplinary research continues to be a valid imperative, these qualities are a gift possessed only by the chosen few. These people undoubtedly include Professor Michael E. Porter, whose rich and versatile work as well as impact on practical life is really hard to overestimate.

For these reasons, the Senate of the Poznań University of Economics and Business, following a proposal put forward by the councils of the Faculty of International Business and Economics and the Faculty of Management, has decided to bestow on Professor Michael E. Porter its highest award – the degree of doctor honoris causa – in recognition of his great contribution to economic sciences as well as social and economic life.

The Senate has appointed me to act as promoter of the honorary degree for Professor Michael E. Porter, which I consider to be a great honour and distinction, but also an obligation.

II

In the biography of Professor Michael E. Porter, today's ceremony is just another recognition of the importance of his creative work. The purpose of this celebration is to add an eminent scholar to the pantheon of luminaries of economic sciences by conferring an honorary degree on someone whose work is most frequently cited in the world economic literature, and whose ideas are most widely implemented by the governments and leaders of many countries in the world.

It is no coincidence that this should take place here, at the Poznań University of Economics and Business, where the same honour was awarded, among others, to Lady Margaret Thatcher, the former British Prime Minister (1996), and to Prof. Leszek Balcerowicz (2006). We can discern here a clear ideological line: the University's tradition of cultivating liberal economic thought. Today's ceremony is yet another expression of economic theory's doctrinal values on which the development of research is based at this University. This is something that cannot be overemphasised.

III

Most of those present here are familiar with Professor Porter's extensive and multidimensional work. His theories and expertise, recognised at prestigious universities of all continents, have a significant impact on company behaviour locally and globally, as well as on many countries' socio-economic policies. As it is impossible to present here all of Professor Porter's achievements,

let me just briefly mention what I find to be the main aspects of his activity, its roots and its numerous benefits.

I have a special reason for doing so. As early as 1992-1993, I attended Professor Porter's lectures at Harvard Business School (HBS) and discussed Joseph Schumpeter's contribution to theory of economic development, especially in terms of the role of innovation. I had similar experiences at academic conferences in Cleveland (2001) and Shanghai (2004), where I also had an opportunity to exchange ideas on the topic. Moreover, in my research, educational and business activity I derive inspiration from and tap into ideas popularised by Professor Porter in his successive publications. This has made me an advocate of Professor Porter's theories who favours his cognitive approach and assumptions, on which he builds a comprehensive picture of the investigated aspect of reality, draws conclusions contributing to knowledge of his field, and formulates practical recommendations.

IV

Professor Porter has a comprehensive educational background. In 1969 he earned a BSE with honours in aerospace engineering and mechanical engineering from Princeton University. In 1971 he received an MBA with honors from Harvard Business School, and in 1973 a Ph.D. in business economics from Harvard University. In 2000 he was named Bishop William Lawrence University Professor, which is the highest recognition that can be awarded to a professor at Harvard Business School. In 2001 Harvard Business School and Harvard University jointly established the Institute for Strategy and Competitiveness, headed by Prof. Porter, to enable him to continue research on theory of strategy and competitiveness.

If we trace the development of Professor Porter's work, we can notice that it follows a long-term research programme. His earliest work focused on pioneering research into contemporary competition in industry and corporate strategy. Referring to microeconomic theory and a lot of empirical observations and research, he comprehensively and coherently elucidated the nature of sectoral competition and choices made by companies in order to gain a sustainable competitive advantage. Against this background, Professor Porter rigorously laid out the essence of corporate strategy, which he sees as occupying a unique strategic position, different from that of our rivals. This kind of strategic competitiveness is expected to help us offer a unique value (in products or services) to specific customer segments, achieve higher rates of return by focusing on profits rather than on market share, and compete through innovation rather than imitation. These findings were developed in many books and articles. Professor Porter's milestones include, in particular, the article "How competitive forces shape strategy" (1979) and "Competitive Strategy" (1980), a book published 63 times in 19 languages which shows techniques for analysing industry sectors and competitors. The concept of and tools for developing a competitive advantage in terms of costs and differentiation through the use of value-chain analysis are presented in another book, "Competitive Advantage" (1985), which has had 38 editions. Professor Porter has been investigating these issues further until now. In this context, we should mention in particular the article "What is strategy" (1996) and the most recent publication, titled "How smart, connected products are transforming competition" (2014), which discusses the role of information technology in strategy development.

Inspired by his appointment to the Industry Competitiveness Committee by President Ronald Reagan, Professor Porter laid a foundation for a new theory to explain the nature of and microeconomic basis for the competitiveness of nations and regions, as well as the sources of their economic prosperity, in a book titled "The Competitive Advantage of Nations" (1990). He

challenged five existing explanations of national competitiveness, demonstrating that today its level is determined by efficiency – the value produced per unit of labour or capital – whose goal is to improve citizens' standard of living. This, in turn, depends on the ability of a country's companies to achieve high efficiency and a competitive advantage over foreign rivals. These ideas are developed in numerous research papers devoted to the competitiveness of numerous countries, such as Sweden, Canada, Switzerland, Japan or New Zealand. Professor Porter and his team regularly publish the results of research into this issues in "The Global Competitiveness Report", which features an annual competitiveness ranking of more than 120 countries. The report is published by the World Economic Forum. Professor Porter attaches fundamental importance to the concept of clusters, which he introduced in 1990 as part of a rhombus showing the competitive advantage of nations. By clusters he understands geographically concentrated groups of related companies, specialised suppliers and service providers that operate in related sectors, as well as associated institutions (universities, research institutes, associations, chambers of commerce and industry, standardisation bodies, etc). Companies and their groups compete with each other, cooperating at the same time, which creates large-scale effects of synergy and development through benefits flowing forwards, backwards and horizontally in a chain of added-value creation. The prevalence of clusters in many countries resulted in further research, which the author summarised in an article titled "Clusters and competition: new agendas for companies, governments and institutions" (1998), and then in "Locations, clusters and company strategy" (2000). The concept of clusters has found wide practical application. The Cluster Mapping Project created by Professor Porter provides, on a dedicated website, comprehensive statistics concerning US economic regions and operating clusters. This methodology is used for the same purpose in 27 European Union countries. Significant observations and trends in this regard are summarised in the article "The economic performance of regions" (2003), while the first extensive verification of US regions' efficiency based on data from operating clusters were presented by Professor Porter and his colleagues in the article "Convergence, clusters and economic performance" (2006).

Professor Porter also investigates the issue of innovation, which is clearly related to the above topic. His contribution, significant also in this area, has widespread practical application. Together with his team (including Professor Scott Stern), he undertook research on sources of innovation in the national and regional economy, and presented its results in “The new challenge of America’s prosperity: findings from the innovation index” (1999), “The determinants of national innovative capacity” (2000) and “Measuring the ideas’ production function: evidence from international patent output” (2000). At present, he is running a worldwide research programme devoted to competitiveness, including the innovativeness of the US economy and its global implications for the world economy.

Professor Porter successfully transfers his findings about principles of competition and strategic management to the social realm, in particular to health care, the natural environment, distressed urban communities, and corporate social responsibility. In numerous studies, including the book “Redefining Health Care: Creating Value-Based Competition on Result” (2006) (co-authored by Prof. Elizabeth Teisberg), Michael E. Porter discusses reorganising health care delivery organisations, measuring patient outcomes and costs of care, and integrating multi-location health systems, ideas that are developed extensively in the subject literature and find widespread practical applications. In the 1990s Professor Porter initiated a public debate by putting forward the idea that progress in environmental protection and economic competitiveness do not contradict but complement each other. He developed the topic in his next articles: “America’s green strategy” (1991) and “Toward a new conception of the environment-competitiveness relationship” (1995). What is known as the Porter Hypothesis has resulted in more than a hundred research papers and, more practically, in companies’ new attitude to the natural environment and the scope of regulation.

Corporate philanthropy and social responsibility are Professor Porter’s next important research areas. In his subsequent papers – written together with Mark Kramer – namely “Philanthropy’s

new agenda: creating value" (1999), "The competitive advantage of corporate philanthropy" (2002) and "Strategy and society: the link between competitive advantage and corporate social responsibility" (2006), Professor Porter demonstrates how corporations should implement the idea of shared value creation as part of social responsibility. He also provides a basis for building the strategies of *non-profit* foundations and other philanthropic organisations. His works in this area have resulted in original practical solutions. Among other things, Professor Porter developed the conceptual framework underlying the New Social Progress Index, first published in 2014, which covers 132 countries. The index, which measures a country's social progress across multiple dimensions, complements traditional ways of measurement, based exclusively on economic performance and GDP per capita. Professor Porter has founded and co-founded four *non-profit* organisations. Each deals with an important aspect of social life and management, including the development of distressed urban communities, methods of measuring charitable-foundation effectiveness, bases for and methods of improving social value creation, as well as methods of measuring patient outcomes.

The crowning achievement of Prof. Porter's diversified research is "On Competition" (2008), an extensive collection of the most important of his previous studies, supplemented by several new texts devoted to the latest research issues that he is exploring. The book gives a multidimensional picture of the author's exceptionally rich work, ranging from competition and strategy in business; through the competitiveness of locations, nations and regions; to social problems, health care, the environment, distressed urban communities, philanthropy and corporate social responsibility. This extensive and complex subject matter, however, constitutes one whole, based on a system of interrelated concepts, methods and analytical tools. These include the industry structure, Porter's five forces analysis, competitive advantage, strategic groups, the value chain, the strategy of cost leadership, product differentiation and concentration on selected directions (trade-off), strategic market positioning, global strategy, clusters, and the rhombus of national advantage. The link that connects them is competition and strategy. In Professor Porter's view,

striving to create a unique value, different from that of our rivals, is the essence of competition; and strategy involves choosing a path of development different from others in order to be not so much the best as unique. Strategy, then, means choosing our own set of actions (supplies, production and technology, sales, customer service, etc) with a view to providing the consumer with a unique value, thereby maintaining a competitive advantage. If competing rivals follow the same path, imitate each another and produce the effect of converging goals and competition methods, then, nolens volens, their interests collide, which inevitably leads to destructive erosion.

We have every reason to state, therefore, that Professor Porter is the author of a new theory of modern competition, one based on new paradigms and a holistic approach. The theory is coherent and, thanks to its many-sidedness, universal. It allows us to comprehend today's processes of rivalry and development, both within the business world at a local, national and global level, and outside it, in public and social life.

VI

Professor Porter has considerable educational achievements as well. His research work provides a basis for educational programmes on competitiveness and strategy. Of particular value is Microeconomics of Competitiveness, a programme open to all HBS students which is run at over 80 renowned universities around the world. Another programme with a worldwide reputation is the New CEO Workshop for newly-appointed CEOs of major US and international corporations.

In the US and outside it, Professor Porter plays important public roles, including advisory ones. He advises large corporations, the US Congress, public institutions (including health care), and the governments of many countries in Central and South America, Asia, Africa, Europe and Oceania.

VII

Professor Porter has won numerous awards and honours, including the Adam Smith Award of the National Association of Business Economics, the John Kenneth Galbraith Medal, and the David A. Wells Prize in Economics. He is also a seven-time winner of the McKinsey Award for the best articles published by the *Harvard Business Review*. He has received 21 honorary doctorates from universities in Europe, North America, as well as Central and South America, and has been given many awards and honours. Among other things, he received the first-ever Lifetime Achievement Award from the US Department of Commerce, the Cross of St. George from Catalonia's government, and the Jose Dolores Estrada Order of Merit, the highest civilian decoration awarded by Nicaragua's government. He has also been elected an Honorary Fellow of the Royal Society of Edinburgh and of other honorary societies.

VIII

His great creativity, unusual ingenuity and ability to combine various areas of economics, management and finance testify to Professor Porter's extraordinary expertise. The spectacular results of his work have their contextual framework, springing from the place where he produces new ideas, and from an in-depth knowledge of economic thought and the economic development of the US and other countries. On the one hand, he derives inspiration from the work of Alfred Marshall and his microeconomic theory, including external benefits, and further on from Joseph Schumpeter's innovation theory. On the other hand, the demand that appeared during the Second Industrial Revolution in the US for an industrial policy that takes into account the processes of concentrating capital, increasing the scale of production, and developing capital markets and demand, as well as an increased need to educate the new social group of managers, provided an impetus for academic reflection on competition and management in the new conditions. Along these lines develops practical knowledge, a good example of which is the Boston Consulting

Group with its distinctive matrix approach to market share, and further concepts of the GE Grid Planning or the Hofer Matrix. These and other findings in the 1970s gradually increased knowledge about the principles of building companies' competitive strategies, although they did not constitute fully-developed wholes yet. Given this context, we can detect in Professor Porter's work the economic philosophy of Adam Smith, father of classical liberal theory and business ethics, and precursor of research into the wealth of nations. To this should be added Boston and its environs, with Harvard University, Harvard Business School, and the Massachusetts Institute of Technology (MIT) on both banks of the Charles River. It is Boston – the most British of American cities, whose still-prevalent Victorian atmosphere is particularly conducive to the development of a liberal economic thought based on the freedom of the individual, equality, private ownership and competition – that has seen Michael E. Porter's major achievements. He integrated existing fragmentary knowledge, added new ideas, restored the importance of those abandoned by the neoclassical current (eg, location theory), and on this basis developed a new, holistic theory of competition and strategy, combining three groups of key phenomena: leadership in the strategic process, the firm as a set of resources and activities, and strategy with its economics. Such an approach resulted in a qualitative breakthrough, which confirms Hegel's idea of a dialectical transformation of quantity into quality.

IX

In this context, there seems to be a difference between the aforementioned recipients of an honorary degree from the Poznań University of Economics and Business – ie, Prime Minister Margaret Thatcher and Prof. Leszek Balcerowicz – and today's laureate, Professor Michael E. Porter. His predecessors are representatives of politics (including socio-economic policy) and macroeconomics, respectively. Michael E. Porter's work is rooted in the tradition of microeconomics, or industrial and business economics. In my view, this is a sign of the times,

a special message that the liberal doctrine – its image tarnished recently by the painful global crisis – can and should be modernised on the basis of knowledge of microeconomics, among other things. It is microeconomics and the empirically verifiable behaviour of microeconomic entities, manufacturers, suppliers, retailers and consumers that provide findings which are significant also for macroeconomic theory. This direction – a stronger link between micro- and macroeconomics – should be regarded as an approach fundamental to the development of liberal economic theory and an economic policy originating from it. What is especially needed is restoring the importance of the real economy and processes: the sphere where products are made, services are provided, and national income is generated. This is where competition takes place, innovations are developed, and prices are determined by the play of supply and demand. Prices of products and services, revenue, cost and profit are typical microeconomic categories. Inflation, interest rates, exchange rates, budget deficit or public debt are basic macroeconomic categories. Only integrating them into one dynamic whole allows us to formulate companies' competitive advantage strategy on the one hand and macroeconomic policies on the other. Thanks to such an approach, goods and services markets cooperate with the capital market in the process of economic growth, and there is a proper product-money-product circulation, where money follows the product. This stands in stark contrast to the current financialisation and autonomisation of a financial market dominated by the exchange of financial instruments and money.

From this perspective, as I can see this, Professor Porter develops his theory of strategy and competition. He examines microeconomic phenomena, which are the roots of the economy, in order to confront them with factors of a nation's advantage and then with its economic policy in economic-growth processes. This is what makes Professor Porter's theory unique – from the micro- to the macro-scale, and from the macro- to the micro-scale – and special in explaining the sources of and factors behind companies', regions', nations' and countries' prosperity.

X

To conclude, let me try to identify the key messages that remain particularly prominent in Michael E. Porter's work. They are universal, as they apply to socio-economic processes in general. They can also serve as recommendations for Poland and its economy. Professor Porter formulates them most clearly in his latest extensive work, "On Competition" (2008), where he expresses his conviction that competition will continue to develop and to disrupt the balance, thereby becoming an important source of prosperity. He states that, if he were to reduce the book to just one message, it would be the wish for everyone to feel the great strength of competition as a driving force that improves the situation of both companies and society. By doing so, Prof. Porter returns to the roots of the Mediterranean civilisation. This is where the idea originated that *alit aemulatio ingenia*, rivalry nourishes talents, talents for making a change for the better.

However, Professor Porter does not perceive development as a one-factor process in which only competition plays the role of demiurge. Professor Kenneth Boulding once said that capitalism is a system of interrelated cooperation and competition. Michael E. Porter emphasises this idea equally strongly. He treats cooperation as a *sine qua non* for the development of clusters, in which due importance is given to related and supporting sectors. According to Professor Porter, the concept of cluster is a new way of approaching the national, regional and local economy, in which cooperation, besides competition, plays a key role.

The third message concerns the role played in the economy by the state. Professor Porter does not subscribe to the view that government should be directly involved in helping or protecting the economy. On the other hand, he rejects the free-market idea that the economy should be "led by an invisible hand". He expects government to act as a catalyst that stimulates companies

to increase their aspirations and competitive effectiveness. The stronger the competition and the larger the number of equal rivals in a sector, the greater the potential for innovation. Conversely, if the domestic market is dominated by two or three champions, government protection and subsidies are greater. Professor Porter reduces the effectiveness of government policy to creating conditions that will be conducive to firms' gaining a competitive advantage. This is why, among other things, he places on government the responsibility for preparing and implementing a long-term programme of economic development and reform, a programme that will motivate government, business, institutions and citizens to improve the quality of the business environment, including microeconomic incentives that stimulate companies to increase efficiency.

One of the main aims of a nation is to increase its citizens' prosperity and keep it at a high level. Consequently, according to Michael E. Porter, the perception of national competitiveness merely as generating a trade surplus or achieving a trade balance is mistaken. Increasing exports at the expense of low wages and a weak domestic currency, while importing high-tech products which domestic manufacturers cannot produce competitively, may result in a trade balance or even a surplus, but will lower people's standard of living.

I am convinced that these ideas are worth bearing in mind and implementing in everyday practice.

XI

Professor Michael E. Porter' manifold accomplishments have been presented here only in broad outline. However, all the topics discussed point to the definitive conclusion that conferment on him an honorary degree from the Poznań University of Economics and Business should

be strongly and wholeheartedly supported. Professor Porter is a figure that has a profound intellectual influence on academic discourse and business practice globally. Accepting Professor Michael E. Porter into the community of the Poznań University of Economics and Business by bestowing on him this highest academic award is a momentous event for the University and a recognition of his exceptional academic and practical achievements.

Waldemar Frąckowiak

O P I N I A ➔

Opinia Philippe'a Guglera

Prof. dr Philippe Gugler
Uniwersytet we Fryburgu

OPINIA

w związku z wnioskiem o nadanie tytułu doktora *honoris causa*
Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Profesorowi **Michaelowi Porterowi**

To dla mnie wielki zaszczyt móc przedłożyć niniejszą opinię dotyczącą wniosku o nadanie tytułu doktora *honoris causa* Profesorowi Michaelowi Porterowi. To również wielkie wyzwanie podsumować na kilku stronach wybitne osiągnięcia uczonego, generującego 150 milionów wyników po wpisaniu Jego nazwiska w wyszukiwarce Google.

Michael Porter jest profesorem uniwersyteckim biskupa Williama Lawrence'a w Harvard Business School. Jest także dyrektorem Instytutu Strategii i Konkurencyjności, powstałego w 2001 roku w celu umożliwienia mu prowadzenia prac i badań. Rozległe badania Michaela Portera cieszą się powszechnym uznaniem wśród uczonych, firm, stowarzyszeń biznesowych, instytucji rządowych, organizacji międzynarodowych oraz organizacji pozarządowych na całym świecie.

Wczesne badania Michaela Portera dotyczyły strategii przedsiębiorstw oraz konkurencji sektorowej. Opracował on i zaproponował precyzyjne ramy pozwalające zrozumieć prawdziwe czynniki napędowe konkurencyjnych sił kształtujących sektory, wyniki ekonomiczne i finansowe oraz podstawowe narzędzia strategiczne umożliwiające firmom osiągnięcie dobrych

wyników ekonomicznych. Opublikował wybitne książki i artykuły w tej dziedzinie, między innymi „Strategię konkurencyjności” (1980), „Przewagę konkurencyjną” (1985) oraz „Czym jest strategia” (1996). Z tych prac korzysta się w prawie każdej szkole biznesu i są one powszechnie wykorzystywane przez praktyków na całym świecie. Model „pięciu sił” stanowi czołowy wkład naukowy w zrozumienie funkcjonowania rynków w poszczególnych sektorach. Oryginalna twórczość Portera koncentruje się nie tylko na strukturze sektorowej, lecz także na strategicznym pozycjonowaniu firmy, w szczególności na funkcjonowaniu firmy zgodnie z jej łańcuchem wartości. Objasnienie przez Michaela Portera roli łańcucha wartości stanowi czołowy model przyjęty na świecie. Praca Michaela Portera na tym polu nigdy nie ustała. Zawsze wykorzystywał nowe idee i nieprzerwanie dostosowywał swe badania do nowych trendów technologicznych i społecznych kształtujących działalność sektorów oraz strategię przedsiębiorstw. Na przykład Jego niedawny artykuł, opublikowany w 2014 roku w Harvard Business Review i zatytułowany „Jak inteligentne, powiązane produkty przekształcają konkurencję”, skupia się na wpływie technologii informatycznych na strategię przedsiębiorstw.

Michael Porter to także pionier w dziedzinie ekonomicznego rozwoju i konkurencyjności. Jego główne dzieło koncentruje się na mikroekonomicznych uwarunkowaniach przewagi konkurencyjnej regionów i narodów. Książka pod tytułem „Przewaga konkurencyjna narodów” (1990) stanowi fundament Jego podejścia, które przyczyniło się do powstania tysięcy artykułów naukowych napisanych przez uczonych zaintrygowanych Jego nowymi ideami. Według Michaela Portera „Narodowy dobrobyt jest tworzony, a nie dziedziczony. Nie wyrasta on z przyrodzonych zalet danego kraju, jego siły roboczej, jego stóp procentowych lub wartości jego waluty, jak głosi klasyczna ekonomia. Konkurencyjność narodu zależy od zdolności jego przemysłu do innowacji i modernizacji”¹. Michael Porter opracował swój słynny „model diamentowy”. Model ten wykorzystują liczni uczeni, rządy, organizacje międzynarodowe, stowarzyszenia i instytucje gospodarcze na całym świecie. Został on opracowany w odpowiedzi na pytanie będące głównym przedmiotem zainteresowania ekonomistów oraz troski rządów, a mianowicie: „Dlaczego dany

naród osiąga sukces międzynarodowy w konkretnym sektorze?”². Również tutaj pionierska praca Michaela Portera okazuje się wybitna. Zaproponowane przez niego cztery cechy diamentu (warunki czynników produkcji, warunki popytu, sektory pokrewne i wspomagające, a także strategia, struktura i rywalizacja firm) są wyznacznikami „narodu kształtującymi otoczenie, w którym lokalne firmy konkurują ze sobą, promującymi lub utrudniającymi tworzenie przewagi konkurencyjnej”³. Na pracach Michaela Portera w tej dziedzinie opartych jest wiele rozpraw doktorskich, rządowych raportów i strategii, a także raportów i programów organizacji międzynarodowych. Jego badania w dziedzinie konkurencyjności lokalizacji skoncentrowały się na kolejnym ważnym pojęciu pozwalającym zrozumieć mechanizmy tworzenia wydajności i dobrobytu, a mianowicie na klastrach. Jego podejście do klastrów oferuje precyzyjne narzędzia teoretyczne służące ich identyfikacji, promowaniu oraz optymalizacji ich wpływu w regionach, w których są zlokalizowane.

Zainteresowania badawcze Michaela Portera mają związek z Jego chęcią poprawy społecznego dobrobytu. Jego podejście do mikroekonomicznych czynników sprzyjających dobrobytowi powodowane jest chęcią wykazania, iż sukcesu gospodarczego nie da się osiągnąć ze szkodą dla społeczeństwa, na przykład poprzez niskie płace czy niszczenie środowiska naturalnego. Michael Porter skupił również swoje badania na ochronie środowiska, wysuwając na początku lat dziewięćdziesiątych „hipotezę Portera”, zgodnie z którą surowe normy środowiskowe nie narażają na uszczerbek zysków przedsiębiorstw ani narodowej konkurencyjności. Przeciwnie, Michael Porter wykazał, że normy te wręcz zwiększają zwrot z inwestycji przedsiębiorstw oraz narodową konkurencyjność. „Hipoteza Portera” przyczyniła się do opublikowania kilkuset prac naukowych w dziedzinie ekonomii i ochrony środowiska.

Michael Porter wykonał również znaczną pracę nad jednym z głównych problemów naszych społeczeństw: polityką opieki zdrowotnej. Kiedy wszystkie kraje stoją w obliczu poważnego wyzwania, jakim jest przyjęcie optymalnej polityki rozwiązującej ten istotny problem, Michael

Porter zaproponował ważny model intelektualny w tym zakresie. Zaproponował mianowicie, by maksymalizacja wartości dla pacjentów stała się fundamentem systemu opieki zdrowotnej. Opublikował z Elizabeth Teisberg znaną książkę, zatytułowaną „Przededefiniowanie ochrony zdrowia” (2006), a także wiele artykułów, które przyczyniły się do realizacji tej koncepcji w scenariuszach systemów opieki zdrowotnej opracowanych przez naukowców oraz rządy na całym świecie. Jak twierdzą autorzy, „Podstawowym wyzwaniem w ochronie zdrowia jest to, w jaki sposób uruchomić nowy rodzaj konkurencji – konkurencji opartej na wynikach w zakresie poprawy zdrowia i służby pacjentom. Konkurencja oparte na wartości to rywalizacja o sumie dodatniej, na której wszyscy uczestnicy systemu mogą skorzystać”⁴. Jak zwykle nie ogranicza swych myśli jedynie do tego, by zgłosić obawy i problemy, ale także prezentuje właściwe sposoby ich rozwiązania.

W ostatnich kilku latach Michael Porter poświęcił dużo uwagi roli korporacji w społeczeństwie. Wprowadził pionierskie idee dotyczące koncepcji „tworzenia wspólnej wartości” (CSV). Michael Porter, wraz ze współpracownikiem Markiem Kramerem, opublikował kilka przełomowych artykułów na temat stosowania strategii CSV, które tworzą większą wartość dla interesariuszy oraz większe korzyści społeczne dla akcjonariuszy. Jego koncepcję CSV realizują już największe firmy na świecie i każdego roku wprowadza ją w życie wiele nowych firm. Również tutaj idee Michaela Portera przyczyniają się do powstania licznych artykułów naukowych i znajdują konkretną realizację w sferze gospodarczej i społecznej. Michael Porter kierował także pracami nad stworzeniem „wskaźnika postępu społecznego”, który oferuje precyzyjne mierniki postępu społecznego w 132 krajach.

Badania i zaangażowanie Michaela Portera mają ogromny wpływ na społeczność naukową, szkolnictwo i firmy, a także stowarzyszenia i instytucje rządowe. Wielką wartością dzieła Michaela Portera jest Jego interdyscyplinarność. Programy nauczania w szkołach biznesu oraz w szkołach ekonomicznych zawierają teorie i idee Michaela Portera. Odzwierciedla to bezcenne

zaangażowanie w edukację. Michael Porter jest wybitnym nauczycielem studentów, tak myślą ci, którzy mieli szczęście uczestniczyć w Jego kursach. Promuje on i wspiera edukację na całym świecie. W 2002 roku stworzył projekt MOC (Mikroekonomia konkurencyjności), obejmujący ponad 100 uczelni – w tym Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu – na całym świecie (63 kraje). Program ten umożliwia uczelniom wchodzącym w skład sieci korzystanie z Jego materiałów dydaktycznych, porad oraz wsparcia. Dzięki programowi do dzisiaj w zajęciach na temat konkurencyjności zdołało wziąć udział około 36 tysięcy studentów. Michael Porter jest wyjątkowy w tym sensie, że Jego działalność badawcza ma bezpośredni związek z programami oraz praktyką dydaktyczną. Z umiejętności dydaktycznych Michaela Portera korzystają nie tylko studenci wyższych uczelni, lecz także wielu praktyków na świecie. Jak w 2012 roku zauważył Geoff Colvin, starszy redaktor magazynu Fortune, Michael Porter, „miał wpływ na większą liczbę dyrektorów – oraz narodów – niż jakikolwiek inny profesor biznesu na ziemi”.

Jak już wskazałem powyżej, badania Michaela Portera koncentrują się na sposobach poprawy społecznego dobrobytu oraz na propozycjach dotyczących odpowiedniego rozwiązywania problemów społecznych. Oprócz wkładu w realizację koncepcji CSV, Michael Porter założył lub współtworzył cztery organizacje *non-profit*, których rozwój opiera się na Jego pracy naukowej. Są to: Inicjatywa na rzecz Konkurencyjnego Śródmieścia, której głównym celem jest rozwój gospodarczy zubożałych społeczności miejskich; Centrum Skutecznej Filantropii, które opracowuje narzędzia pomiaru skuteczności działania fundacji; Free Standard Group, które jest instytucją *non-profit*, świadczącą usługi na rzecz firm, organizacji pozarządowych oraz fundacji w zakresie doskonalenia tworzonej wartości społecznej; wreszcie Międzynarodowe Konsorcjum Pomiaru Wyników Leczenia (ICHOM) działające w obszarze usług zdrowotnych dla pacjentów.

Michael Porter opublikował 19 książek i ponad 125 artykułów na wspomniane wyżej tematy. Otrzymał wiele nagród i wyróżnień naukowych, w tym Nagrodę Adama Smitha przyznaną przez Narodowe Stowarzyszenie Ekonomistów Biznesu, Medal Johna Kennetha Galbraitha, przyznaną

przez Uniwersytet Harvarda Nagrodę Davida A. Wellsa w dziedzinie ekonomii oraz najwyższą nagrodę Akademii Zarządzania za wkład wniesiony w naukę o zarządzaniu. Michael Porter siedmiokrotnie zdobył Nagrodę McKinseya za najlepszy artykuł roku opublikowany w Harvard Business Review.

Michael Porter otrzymał 21 razy tytuł doktora honorowego oraz rozmaite wyróżnienia narodowe i państwowe. Jest laureatem Nagrody za Całokształt Twórczości przyznanej przez Departament Handlu USA za wkład w rozwój gospodarczy. Został wybrany Honorowym Członkiem kilku instytucji, takich jak Towarzystwo Królewskie w Edynburgu. Wreszcie Michael Porter mianowany został profesorem uniwersyteckim na Uniwersytecie Harvarda, co jest najwyższym wyróżnieniem, jakie można przyznać pracownikowi tej uczelni.

Michael Porter to wysoko wykwalifikowany ekonomista, naukowiec, nauczyciel, pisarz, doradca i mówca. Nie mogę zakończyć niniejszej opinii, nie wspominając o ciepłym, szczodrym i altruistycznym człowieku, darzącym empatią i prawdziwym zainteresowaniem każdego (kolegów, studentów i pracowników), z kim przyjdzie mu współdziałać. Jego hojność, przekładająca się na główne kierunki Jego badań, wywiera olbrzymi wpływ na liczne osoby, które mają okazję z nim współpracować lub choćby zbliżyć się do niego. Prostota to także jedna z Jego recept na przekazywanie wiedzy i umożliwianie jak najlepszego zrozumienia skomplikowanych zagadnień, które zdołał ująć w bardzo precyzyjny sposób. Jest wzorem dla każdego z nas. Następujący cytat z Michaela Portera mówi sam za siebie: „Uważam, że idee to najskuteczniejsze narzędzia do zmieniania społeczeństwa na lepsze. Celem mojej pracy zawsze było tworzenie teorii i koncepcji, które wpływają na praktykę i nią kierują. To, co faktycznie dzieje się i ma znaczenie dla liderów biznesu, praktyków i pacjentów opieki zdrowotnej, rządów i obywateli, organizacji społecznych oraz ludzi, którym one służą, jest od ponad trzydziestu lat przedmiotem moich badań i przemyśleń”⁵.

Podsumowując, Profesor Michael Porter to jeden z najważniejszych ekonomistów na świecie. Jego wpływ na świat nauki oraz na społeczeństwo jest nie do przecenienia. Jego walory naukowe i ludzkie są niezrównane. Żadna recenzja nie będzie wystarczającym wyrazem uznania dla Jego ogromnych osiągnięć jako naukowca, nauczyciela, ekonomisty, kolegi i przyjaciela. Powyższe fakty – którym daleko do wyczerpującej prezentacji – jednoznacznie przemawiają za poparciem propozycji przyznania Profesorowi Michaelowi Porterowi tytułu doktora *honoris causa*.

Philippe Gugler

Literatura

- 1 M. Porter, *On Competition*, 2008, s. 171.
- 2 M. Porter, *The Competitive Advantage of Nations*, 1990, s. 71.
- 3 M. Porter, *The Competitive Advantage of Nations*, 1990, s. 71.
- 4 M. Porter, E. Olmsted Teisberg, *Redefining Health Care*, HBS Press, 2006, s. 13.
- 5 <http://www.isc.hbs.edu/about-michael-porter/Pages/a-letter-from-michael-porter.aspx>.

Prof. dr Philippe Gugler
University of Fribourg

A review concerning the proposal to confer the degree of
doctor *honoris causa* from the **Poznań University of Economics and Business**
on **Michael E. Porter**

It is a great honor to submit this review regarding the proposal to award the title of doctor *honoris causa* to Professor Michael Porter. It is also a challenge to summarize in a few pages the outstanding achievement of a scholar who generates 150 million entries when you write his name in the search engine “google”.

Professor Michael Porter is Bishop William Lawrence University Professor at Harvard Business School. He is Director of the Institute for Strategy and Competitiveness, which was founded in 2001 to further his work and his research. Michael Porter extensive research is widely recognized by academic scholars, firms, business associations, governmental associations, international organizations and NGOs around the globe.

Michael Porter’s early research was on company strategy and industry competition. He developed and proposed a rigorous framework to understand the real drivers of competitive forces shaping industries economic and financial outcomes as well as the key strategic tools allowing firms to achieve high economic performances. He published outstanding books and articles in this field including “Competitive Strategy” (1980), “Competitive Advantage” (1985) and “What Is

Strategy” (1996). These books are taught in almost every business school in the world and are extensively used by practitioners around the world. His model of the “*Five Forces*” is the leading academic contribution for the understanding of the functioning of markets in specific industries. His original work focuses not only on industry structure but also on the strategic positioning of the firm and in particular on the functioning of the firm according to its value chain. Michael Porter’s explanation of the role of the value chain is a leading framework adopted around the globe. Michael Porter’s work in this field has never stopped. He has always incorporated new ideas and he has continuously adapted his researches to the new technological and societal trends shaping industries activities and firms’ strategies. For example, his recent article published in 2014 in the Harvard Business Review on “How smart, connected products are transforming competition” focuses on the impact of information technology in the firms’ strategy.

Michael Porter is also a pioneer in the field of economic development and competitiveness. His major contribution focuses on the microeconomic determinants of regions and nations competitive advantages. His book, “*The Competitive Advantage of Nations*” (1990) is the core of his approach that has driven thousands of scientific articles from scholars puzzled by his new ideas. According to Michael Porter, “National prosperity is created, not inherited. It does not grow out of a country’s natural endowments, its labor pool, its interest rates, or its currency’s value, as classical economics insists. A nation’s competitiveness depends on the capacity of its industry to innovate and upgrade”¹. Michael Porter developed his famous “Diamond Model”. Numerous scholars, governments, international organizations, business associations and institutions are applying this model around the world. This model was developed to respond to the following question that is at the core of economists interest as well as of governments concerns: “Why does a nation achieve international success in a particular industry”². Here again, the pioneer work of Michael Porter is outstanding. His development of the four attributes of the diamond (factor conditions, demand conditions, related and supporting industries and firms strategy, structure and rivalry) constitutes the determinants “of a nation that shape the environment

in which local firms compete that promote or impede the creation of competitive advantage”³. Many PhD thesis, governments’ reports and policy achievements, international organizations’ reports and programs are based on the work of Michael Porter in this domain. His researches in the field of competitiveness of location have tackled another important concept to understand the mechanisms of the creation of productivity and prosperity: the clusters. His approach on clusters offers rigorous theoretical tools to identify them, to promote them and to optimize their effects in regions where they are located.

Michael Porter’s research interests are linked to his willingness to improve the social welfare. His approach on the microeconomic drivers of prosperity is driven by the willingness to demonstrate that economic success is not achieved at the detriment of the society such as for example through low salaries, environment destruction, etc. Michael Porter oriented also his researches on environmental issues and proposed the “Porter Hypothesis” in the early 1990s arguing that strict environmental standards are not at the detriment of firms’ profit or at the detriment of the national competitiveness. On the contrary, Michael Porter showed that these standards even enhanced firms’ return on investment and national competitiveness. The “Porter Hypothesis” has given rise to the publication of several hundred of scientific contribution in the economic and environmental literature.

Michael Porter also developed a considerable work on one of the major issues of our societies: health care policy. While all countries are facing important challenges to adopt the best policy to address this critical issue, Michael Porter proposed a major intellectual framework in this field. He proposed that maximization of value to patients should be at the core of the health care delivery system. He published the well-known book “Redefining Health Care” (2006) (with Elizabeth Teisberg) as well as a series of articles that have driven to implementation of this concept in the health care schemes scenarios developed by scientists and governments around the globe. As stated in this book, “The fundamental challenge in health care is how to jump

– start a new kind of competition – competition on results in improving health and serving patients. Competing on value is a positive-sum competition from which all system participants can benefit”⁴. As it is the case in all issues tackled by Michael Porter, he doesn’t limit his thought to raise concerns and problem but presents accurate solutions to resolve them.

Over the last few years, Michael Porter has devoted considerable attention to the role of corporations in society. He has introduced pioneer ideas on the concept of “Created Shared Value” (CSV). Michael Porter and his colleague Mark Kramer, have published several seminal articles on the application of CSV strategies that create more value for the stakeholders and more societal benefits to the shareholders. World leader companies are already applying his concept on CSV and each year numerous new firms are implementing this concept. Here again, Michael Porter’s thoughts are giving rise to numerous scholarly articles and concrete adoption in economic and social arena. Michael Porter has also led the development of the “social progress index” that offers rigorous measures of social progress in 132 countries.

Michael Porter’s research and involvement constitute a tremendous contribution to the scientific community, to the education institutions and to firms, associations and government institutions. A great value of Michael Porter’s contribution is his multidisciplinary spectrum. Business schools as well as Economic Policy Schools’ curricula are teaching Michael Porters’ theories and thoughts. This reflects the invaluable involvement of Michael Porter in education. Michael Porter is an outstanding teacher for students who were lucky to attend his courses. Michael Porter promotes and encourages education all over the world. He has created in 2002 the MOC project (Microeconomics of Competitiveness) comprising more than 100 universities – including the Poznan University of Economics and Business – located worldwide (63 countries). This program offers opportunities to universities affiliated to the network to benefit from his teaching material, his advises and his support. Today, around 36 000 students have been able to attend courses on competitiveness thanks to this program. Michael Porter is unique in the sense that his research activities have

direct links with education programs and practices. Michael Porter education skills benefit not only Universities' students but also many practitioners in the world. As indicated by Geoff Colvin, Senior Editor of Fortune magazine in 2012, Michael Porter "has influenced more executives – more nations – than any other business professor on earth".

As indicated above, Michael Porter's research is focused on ways to upgrade the social welfare and on proposals to address societal concerns with appropriate solutions. Apart from his contribution in the implementation of the concept of CSV, Michael Porter founded or co-founded four *non-profit* organizations whose development is based on his scholarly work: The Initiative for a Competitive Inner City whose main focus is directed toward the economic development in distressed urban communities; the Center for Effective Philanthropy which developed tools for measuring the effectiveness of foundations; the FSG that is a *non-profit* institution providing services to firms, NGOs and foundations in upgrading social value creation; and finally the International Consortium for Health Outcomes Measurement (ICHOM) in the field of health services provided to patients.

Michael Porter has published 19 books and more than 125 articles covering the above mentioned topics. He has received many scholarly awards and honors including: the Adam Smith Award of the National Association of Business Economists, the John Kenneth Galbraith Medal, the David A. Wells Prize in Economics from Harvard, and the Academy of Management's highest award for scholarly contributions to management. Michael Porter won seven times the McKinsey Award for the best Harvard Business Review article of the year.

Michael Porter received 21 honorary doctorates and various national and state honors. He received the Lifetime Achievement Award from the U.S. Department of Commerce for his contribution to economic development. He has been elected as Honorary Fellow of several institutions such as the Royal Society of Edinburgh. Last but not least, Michael Porter was named "*a University*

Professor” at Harvard University, the highest recognition that can be awarded to a Harvard faculty member.

Michael Porter is qualified as an economist, a researcher, a teacher, an author, an advisor and a speaker. I wouldn't end this report without evoking the warm, open-handed and altruistic person who expresses empathy and real interest to every people interacting with him (colleagues, students and staff). His generosity, translated in his main research orientations, creates tremendous leverage effects to the numerous persons who have the chance to collaborate or simply approach him. His simplicity is also one of his recipes to transmit his knowledge and to offer the best opportunities to understand complicated issues he has been able to formalize in a very accurate way. He is a model for each of us. This quotation of Michael Porter speaks for itself “I believe that ideas are the most powerful tools for changing society for the better. The goal of my work has always been to develop theory and concepts that inform and guide practice. What actually happens on the ground – for business leaders, health care practitioners and patients, governments and citizens, and for social organizations and the people they serve – has been the focus of my research and thinking for more than thirty years”⁵.

To sum up, Professor Michael Porter is one of the world's leading economists. His impact on the scientific world as well as on the society is invaluable. His scientific and human value is incomparable. No report could make an accurate tribute to his tremendous achievement as researcher, teacher, economist, colleague and friend. The above-mentioned facts – far from an exhaustive presentation – speak unequivocally in favor of supporting the proposal to award the title of doctor *honoris causa* to Professor Michael Porter.

Philippe Gugler

Literature

- 1 M. Porter, *On Competition*, 2008, p. 171.
- 2 M. Porter, *The Competitive Advantage of Nations*, 1990, p. 71
- 3 M. Porter, *The Competitive Advantage of Nations*, 1990, p. 71.
- 4 M. Porter, E. Olmsted Teisberg, *Redefining Health Care*, HBS Press, 2006, p. 13.
- 5 <http://www.isc.hbs.edu/about-michael-porter/Pages/a-letter-from-michael-porter.aspx>.

O P I N I A ➔

Opinia Krzysztofa Obłója

Prof. dr hab. Krzysztof Obłój
Uniwersytet Warszawski

OPINIA

w związku z wnioskiem o nadanie nadanie tytułu *doktora honoris causa*
Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Profesorowi **Michaelowi Porterowi**

Recenzję w postępowaniu o nadanie profesorowi Harvard University Michaelowi E. Porterowi najwyższej godności, jaką uczelnia akademicka może nadać uczonemu, czyli tytułu doktora *honoris causa*, pozwalam sobie rozpocząć od podziękowania. Przygotowanie recenzji w tym postępowaniu dla uczonego, który miał tak istotny wpływ na rozwój dyscypliny zarządzania strategicznego, jest zaszczytem.

Swoje uwagi zacznę od odnotowania kilku ważnych wydarzeń w karierze Profesora M. Portera. Ukończył on studia inżynierskie aerospace and mechanical engineering na Princeton University w 1969 roku. Następnie, w 1971 roku, z wyróżnieniem ukończył studia MBA w Harvard Business School, bardzo szybko, bo w 1973 roku, uzyskał stopień naukowy doktora z zakresu business economics i rozpoczął długoletnią karierę jako profesor Harvard Business School. W 2000 roku został nominowany na stanowisko profesora Harvard University, co jest najwyższym i rzadkim zaszczytem, którego mogą dostąpić pracownicy zatrudnieni na poszczególnych wydziałach Harvard University. Obecnie Profesor Porter kieruje utworzonym przez siebie Instytutem Strategii i Konkurencji (Institute for Strategy & Competitiveness), który łączy badania problematyki konkurencji i zarządzania strategicznego w wielu obszarach – państw, regionów, klastrów,

miast, typowych korporacji aż po służbę zdrowia i organizacje niedochodowe. Na tym chciałbym zakończyć lapidarne przedstawienie bogatej i różnorodnej kariery zawodowej Profesora, która jest szczegółowo opisana na stronach internetowych Harvard Business School.

Naukowców prowadzących dobre badania empiryczne lub publikujących dobre artykuły jest wielu. Stosunkowo rzadko w historii dyscyplin naukowych zdarzają się jednak osoby, które mogą sobie rościć prawo do odcisnięcia na nich trwałego piętna. Są to naukowcy liderzy, którzy nie tylko umieją w sposób skuteczny zakwestionować istniejące paradygmaty, stworzyć nowe teorie, modele i metody analizy, ale także znajdują licznych naśladowców, którzy idą ich śladami i rozwijają sformułowane przez naukowców – liderów propozycje.

Dorobek takich naukowców ma trzy szczególne i powiązane ze sobą cechy. Po pierwsze, jak już nadmieniałem, kwestionuje on w dużym stopniu istniejące paradygmaty, wyznacza nowe kierunki teoretyczne i pozwala zbudować nowe modele. Dzięki temu staje się naturalnym układem odniesienia dla pozostałych badaczy, czego najprostszym efektem jest wysoka częstotliwość cytowań tych prac, które kwestionują istniejące doktryny lub tworzą nowe teorie. Po drugie, i nie jest to trywialna cecha, dorobek ten ma istotne praktyczne implikacje. Od czasu gdy rygor teorii ekonomii wkroczył do dyscypliny zarządzania, zwłaszcza w obszarze strategii, wiele prac naukowych staje wobec fundamentalnego problemu pogodzenia teoretycznych i metodologicznych rygorów wymaganych przez standardy publikacyjne z wyzwaniem praktycznej użyteczności. Łatwo powiedzieć, że badania i publikacje winny być teoretycznie istotne i ciekawe, ale jednocześnie praktycznie użyteczne. Znacznie trudniej to osiągnąć. Wreszcie po trzecie, dorobek naukowców liderów staje się nie tylko platformą rozwoju w dyscyplinie, ale także podlega szczególnej krytyce i próbom zakwestionowania. Stając się bowiem dorobkiem paradygmatycznym, jest naturalnym krytycznym celem nowych lub innych propozycji teoretycznych.

Dorobek Profesora Portera ma wszystkie trzy powyższe cechy. Stąd ogromne jego znaczenie zarówno dla ekonomii, jak i zarządzania. Chciałbym wskazać najważniejsze elementy tego dorobku, omawiając tylko kilka znamienitych pozycji naukowych autorstwa Profesora Michaela Portera, mających szczególnie wpływ na prace z dziedziny ekonomii, zarządzania strategicznego i międzynarodowego na całym świecie. Wybór ten jest z konieczności ograniczony i subiektywny.

Pierwszy niezwykle ważny tekst Profesora to artykuł opublikowany wspólnie z prof. R.E. Cavesem w *The Quarterly Journal of Economics* w 1977 roku pt. „From Entry Barriers to Mobility Barriers: Conjectural Decisions and Contrived Deterrents to New Competition”. Autorzy analizowali wpływ działań strategicznych przedsiębiorstw w branży oraz nowych konkurentów na wysokość barier wejścia traktowanych (za M. Olsonem) jako dobro wspólne (collective capital good) zapewniające firmom nadzwyczajne zyski. Tekst ten jest niezwykle bogaty teoretycznie. Dotyka zagadnień stabilności i zachowań strategicznych firm w sytuacjach oligopolu, formowania się grup strategicznych w branży oraz rozwija problematykę konkurencyjności dzięki nowatorskiej teorii barier mobilności (barriers to mobility). Teoria ta opisała i wyjaśniała zarówno powstawanie zjawiska ochrony firm przed wchodzeniem nowych konkurentów, jak i wzajemnej konkurencji w ramach branży już działających firm. Teoria barier mobilności wskazała na wielorakie ekonomiczne i strategiczne ograniczenia konkurencji, oferując wiele nowych kierunków badawczych zarówno ekonomistom, jak i specjalistom z zakresu zarządzania.

W książce „Competitive Strategy: Techniques for Analyzing Industries and Competitors” (Free Press, New York), która ukazała się w 1980 roku, M. Porter stworzył nową teorię i przedstawił podejście, które zrewolucjonizowało teoretyczne myślenie o strategii firmy. Jej podstawowe elementy są dzisiaj bardzo dobrze znane, szybko bowiem stały się kanonem myślenia w zarządzaniu strategicznym, także w marketingu czy w finansach. Celem strategii – zgodnie z nową teorią – jest zbudowanie takiej koncepcji działania, która zapewni korporacji sukces, mierzony przede wszystkim osiągnięciem nadzwyczajnych wyników ekonomicznych. Dwa podstawowe uwarunkowania

tego procesu wskazane w teorii to struktura branży i pozycja firmy. Nie są one w teorii M. Portera luźnymi, opisowymi konstruktami, ale zostały potraktowane w sposób metodyczny i precyzyjny. Jego propozycja strukturalnej analizy branży poprzez tzw. model pięciu sił (5 forces framework), oparty na wyróżnieniu przetargowej siły dostawców, odbiorców, substytutów, konkurencyjnej rywalizacji oraz potencjalnych nowych wejść, wywarła ogromny wpływ z trzech głównych powodów, które miały istotne implikacje teoretyczne i praktyczne.

Po pierwsze, była to bodaj pierwsza prawdziwie operacyjna definicja otoczenia przedsiębiorstwa w dyscyplinie zarządzania i ekonomii. Z problemem definicji granic i otoczenia przedsiębiorstwa zmagali się wcześniej Brian Aldrich, Kenneth Arrow, Amitai Etzioni, William Evans, Paul Lawrence, Jay Lorsch, Charles Perrow i wielu innych wybitnych teoretyków, ale dopiero strukturalny model otoczenia w postaci koncepcji pięciu sił umożliwił precyzyjne zdefiniowanie otoczenia organizacji. Po drugie, jest to model zarówno statyczny, jak i dynamiczny. W założeniu pozwalał na precyzyjną analizę stanu otoczenia w danym momencie, ale jego rozwinięcie umożliwiło zarówno analizę endogenicznych, jak i egzogenicznych uwarunkowań potencjalnej dynamiki branży. Po trzecie, model pięciu sił pozwolił na analizę zasad i specyfiki ruchów konkurencyjnych mających na celu utrzymanie lub poprawę pozycji konkurencyjnej firmy w branży w każdej fazie jej cyklu życia; fazy te zostały starannie przeanalizowane w drugiej części książki. Jest to więc teoria strategii, w której konkurencja stała się nowym, podstawowym układem odniesienia dla myślenia strategicznego.

Drugim modelem sformułowanym w tej książce, oprócz strukturalnej analizy branży, jest koncepcja generycznych strategii (generic strategies framework) oparta na wcześniejszych pracach M.E. Portera. Autor zakłada, że istnieje ograniczone menu strategicznych wyborów, które mogą zapewnić firmie temporalną ochronę przed nowo wchodzącymi do branży oraz potencjalnymi ruchami w ramach branży lub grupy strategicznej. Koncepcja koncentracji, przywództwa kosztowego i zróżnicowania jako podstawowych strategii stała się niezwykle nośna teoretycznie

i praktycznie. Przyczyniła się do wielu badań nad relacją między przyjętym typem przewagi oraz zakresem działania a efektywnością firmy, mechanizmami eksploatacji niedoskonałości rynku (market imperfections) czy też mechanizmami ochrony przewagi konkurencyjnej przed imitacją. W praktyce stworzyła standard myślenia (naukowców, konsultantów i menedżerów) o strategii jako jednoznacznych i spójnych wyborach, które ewoluują w czasie.

Teoria przedstawiona w omawianej pracy została przez Profesora M.E. Portera rozwinięta w 1985 roku w książce „Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance” (Free Press, New York). Sformułowana w tej monografii koncepcja łańcucha wartości otworzyła „czarną skrzynkę” organizacji, opisała i wyjaśniła znaczenie konfiguracji zasadniczych typów aktywności w ramach wewnętrznej organizacji firmy dla zbudowania i utrzymania przewagi konkurencyjnej. Koncepcja łańcucha wartości stała się kolejnym kanonem teoretycznego i praktycznego myślenia w zarządzaniu strategicznym i stworzyła cały strumień badań nad ewolucją systemów aktywności (działań) w organizacjach oraz relacją inercji i adaptacji w tych procesach, których najlepszym przykładem są prace Pankaja Ghemawata, Jana W. Rivkina oraz Nikolaja E. Siggelkowa.

W 1990 roku ukazała się słynna książka Profesora M. Portera pt. „Competitive Advantage of Nations”. Autor, łącząc teorię strategii i zarządzania międzynarodowego, proponuje zintegrowany model myślenia o przewadze konkurencyjnej regionów oraz krajów. Publikacja ta przyczyniła się do wznowienia zarówno w ekonomii, jak i w zarządzaniu międzynarodowym teoretycznych rozważań nad logiką rozwoju gospodarczego i podkreśliła rolę w tym procesie klastrów, które od tego czasu stały się niezwykle ważnym obszarem badań. M.E. Porter wprowadził także i zdefiniował pojęcie przewagi konkurencyjnej na poziomie regionów i krajów. Dlatego książka szybko stała się praktycznym drogowskazem dla rządów wielu państw świata, jak myśleć o budowie przewagi konkurencyjnej swojego kraju i jak wykorzystywać do tego politykę gospodarczą. Nic więc dziwnego, że przez dekady Profesor Porter był doradcą rządów i korporacji w wielu krajach świata w obszarze konkurencyjności.

Integrację różnych wątków teoretycznych M. Porter przeprowadził w artykule „Towards a Dynamic Theory of Strategy”, opublikowanym w Strategic Management Journal w 1991 roku, w którym w ramach jednej zintegrowanej teorii przedstawił uwarunkowania i determinanty skutecznej strategii firmy, korporacji, regionu lub kraju.

W ostatniej dekadzie Profesor M. Porter otwierał swoimi publikacjami kolejne nowe teoretyczne ścieżki. Analizował na przykład relacje między przewagą konkurencyjną a polityką ochrony środowiska czy społeczną odpowiedzialnością i filantropią oraz przenosił aparat pojęciowy sformułowanej przez siebie teorii strategii na nowe terytoria, np. funkcjonowanie sektora służby zdrowia. Prace te z poprzednim dorobkiem łączy także wysoki standard precyzji metodologicznej, teoretycznego zaawansowania oraz praktycznej użyteczności.

Reasumując, trzeba podkreślić, że Profesor Porter odcisnął na dyscyplinie strategii niezacieraalne i ważne piętno. Po pierwsze, teoria strategii była przez lata głównie teorią planowania długookresowego oraz teorią procesów podejmowania decyzji. M. Porter stworzył nowy kanon myślenia sformatowany na styku zarządzania i ekonomii. Teoria strategii stała się teorią efektywności firmy i dzięki temu nabrała jednoznaczności i precyzji.

Ponadto, po drugie, koncepcje i narzędzia analizy zaproponowane w publikacjach Profesora – modele analizy branży, generycznych strategii, łańcucha wartości, przewagi konkurencyjnej regionu – stały się zarówno teoretyczną, jak i praktyczną ramą myślenia na dekady. Nic więc dziwnego, że Jego publikacje były systematycznie honorowane ważnymi nagrodami, m.in. James A. Hamilton Award, George R. Terry Bood Award, Graham and Dodd Scroll Award oraz wielokrotnie nagrodami McKinseya.

Po trzecie, Jego publikacje, oraz programy naukowe i dydaktyczne realizowane w Harvard University i w zasadzie prawie na całym świecie stały się układem odniesienia dla tysięcy badaczy,

którzy starali się potwierdzić lub skontestować tezy Profesora Portera. Efektem są literalnie setki tysięcy cytowań Jego prac oraz bardzo liczne studia przypadków i doktoraty napisane na podstawie Jego teorii. Doceniając naukowe, dydaktyczne i praktyczne osiągnięcia Profesora M. Portera, wiele stowarzyszeń naukowych (m.in. Academy of Management, International Academy of Management, American Marketing Association, National Association for Business Economics, Royal Academy of Engineering Sciences) przyznało Mu nagrody za wybitne osiągnięcia naukowe, wybrało do grona swoich członków, a wiele uniwersytetów z całego świata przyznało mu doktoraty *honoris causa*.

W konkluzji recenzji pragnę z głębokim przekonaniem stwierdzić, że rzadko kiedy w historii dyscypliny ekonomii i zarządzania pojawiają się tacy naukowcy, jak Profesor Michael E. Porter. Są to naukowcy, którzy potrafią kontestować istniejące teorie i jednocześnie tworzyć nowe koncepcje, oprzyrządowane w sposób, który czyni je zarówno teoretycznie nośnymi, jak i praktycznie użytecznymi. Dlatego pragnę rekomendować Wysokiemu Senatowi Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu podjęcie uchwały o nadaniu Profesorowi Michaelowi E. Porterowi zaszczytnego tytułu doktora *honoris causa* tej uczelni.

Krzysztof Obłój

Prof. dr hab. Krzysztof Obłój
University of Warsaw

A review concerning the proposal to confer the degree of
doctor *honoris causa* from the **Poznań University of Economics and Business**
on **Michael E. Porter**

Let me begin this review – written as part of the procedure for awarding Harvard University Professor Michael E. Porter the degree of doctor *honoris causa*, the highest honour a university can confer on a scholar – by expressing my deep sense of gratitude. It is a real privilege to write a review about a scholar who has had such an enormous influence on the development of strategic management.

I would like to start with the most important biographical facts from Professor Porter's career. He completed a degree in aerospace and mechanical engineering at Princeton University in 1969. In 1971 he earned an MBA with honors from Harvard Business School. Soon after, in 1973, he obtained a Ph.D. degree in business economics and began a long career as a professor at Harvard Business School. In 2000 he was named University Professor, which is the highest recognition awarded to Harvard faculty members. Today, Professor Porter heads the Institute for Strategy and Competitiveness, which he established to study competition- and strategic-management-related issues facing countries, regions, clusters, cities, typical corporations, as well as health-care and *non-*

-profit organisations. At the end of this succinct presentation of Professor Porter's distinguished and varied career, I would like to add that it is described in greater detail on the Harvard Business School website.

There are many researchers conducting good empirical studies or publishing good research papers. However, in the history of scholarly disciplines, there have been relatively few people who can claim to have made their mark on them. They are research leaders who not only can effectively challenge existing paradigms, develop new theories, models and methods of analysis, but also have numerous followers who further develop the proposals formulated by them.

The work of these researchers is characterised by three special and interrelated features. Firstly, as I have already pointed out, it presents a considerable challenge to existing paradigms, sets new theoretical directions, and allows us to construct new models. Consequently, their work has become a natural frame of reference for other researchers, who frequently cite works which challenge existing doctrines or create new theories. Secondly, and this is not an insignificant feature, this work has major practical implications. Since the rigour of economic theory became part of the discipline of management, especially in the area of strategy, many research papers have faced the fundamental problem of reconciling the theoretical and methodological rigour required by publishing standards with the challenge of practical utility. It is one thing to say that research and publications should be theoretically relevant and interesting but at the same time practically useful. It is another to achieve this. Thirdly, the work of research leaders not only becomes a platform for the development of a discipline but is also strongly criticised and challenged. This is because, having become paradigmatic, the work is a natural target for new or different theoretical proposals.

Professor Porter's work has all these three characteristics, hence its enormous importance for both economics and management. I would like to point to the most important elements of this

work, discussing only some of Professor Michael E. Porter's outstanding scholarly publications which have had a particular impact on works in the fields of economics, as well as strategic and international management worldwide. Inevitably, this selection is very limited and subjective.

The first seminal text by Professor Porter was a paper, published jointly with Prof. R.E. Caves, in *The Quarterly Journal of Economics* in 1977, titled "From entry barriers to mobility barriers: conjectural decisions and contived deterrents to new competition". Its authors analysed the impact that actions taken by strategic companies in an industry and by new competitors have on the level of entry barriers treated (after M. Olson) as a collective capital good which gives companies excess profit. The text is extremely rich in terms of theory. It discusses companies' stability and strategic behaviour under an oligopoly, the formation of strategic groups in an industry, and explores the issues of competitiveness thanks to an innovative theory of barriers to mobility. The theory described and elucidated the emergence of the phenomena of companies' protection against new competitors' entry and mutual competition between companies operating already within an industry. The theory of barriers to mobility identified multiple economic and strategic restrictions on competition, offering many new research directions to economists and management specialists.

In a book titled "Competitive Strategy: Techniques for Analyzing Industries and Competitors" (Free Press, New York, 1980), Michael E. Porter developed a new theory and introduced an approach that revolutionised theoretical thinking about corporate strategy. Its basic elements are very well known today, as they quickly became principles of thinking in strategic management, marketing and finance. According to this new theory, the goal of strategy is to build an operating concept that will ensure corporate success, measured primarily by extraordinary economic performance. The theory distinguishes two basic determinants of the process: industry structure and company position. In Porter's theory, they are not loose, descriptive constructs, but are approached in a methodical and precise way. His proposal for a structural industry analysis by means of the

Five Forces Framework – which consists in identifying the bargaining power of suppliers and buyers, as well as substitutes, competitive rivalry and potential new entrants – had an enormous influence for three key reasons which had major theoretical and practical implications.

First, it was probably the first truly operational definition of a company's environment in the discipline of management and economics. Earlier attempts to define a company's borders and environment were made by Brian Aldrich, Kenneth Arrow, Amitai Etzioni, William Evans, Paul Lawrence, Jay Lorsch, Charles Perrow and many other eminent theorists, but it was only the structural environment model of five forces that made it possible to define precisely an organisation's environment. Second, the model is both static and dynamic. The assumption was that it allowed for a precise analysis of the environment at a given moment, but its expansions made it possible to analyse both the endogenous and exogenous determinants of potential industry dynamics. Third, the Five Forces Framework also enabled an analysis of the principles and specificity of competitive moves aimed at maintaining or improving a company's competitive position in the industry in every phase of its life cycle; the phases were carefully analysed in the second part of the book. Consequently, this is a strategy theory in which competition has become a new, basic frame of reference for strategic thinking.

Another model presented in the book, in addition to a structural industry analysis, is the generic strategies framework, based on Michael E. Porter's previous work. The author assumes that there is a limited menu of strategic choices which can provide a company with temporary protection against new entrants into the industry and against potential movements within the industry or strategic group. The concept of concentration, cost leadership and differentiation as basic strategies became extremely attractive theoretically and practically. It contributed to many studies on the relationship between the adopted type of advantage and the scope of activity on the one hand, and company effectiveness, mechanisms of exploiting market imperfections and mechanisms of protecting a competitive advantage from imitation on the other. In practice,

the concept set a standard (among researchers, consultants and managers) of seeing strategy as clear and coherent choices which evolve over time.

The theory presented in this work was further developed by Professor Porter in a 1985 book titled “Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance” (Free Press, New York). The concept of value chain formulated in this monograph opened the “black box” of the organisation; it also described and clarified the significance of a key-activity configuration within a company’s internal structure for building and sustaining a competitive advantage. The concept of value chain became another basis of theoretical and practical thinking in strategic management, initiating a whole series of studies on the evolution of activity systems in organisations and on the relationship between inertia and adaptation in these processes, the best example of which is the work of Pankaj Ghemawat, Jan W. Rivkin and Nicolaj Siggelkow.

In 1990 Professor Porter published a famous book titled “Competitive Advantage of Nations”. Combining theory of strategy and international management, the author put forward an integrated model of thinking about the competitive advantage of regions and countries. The publication resumed a theoretical discussion, in the fields of both economics and international management, on the logic of economic development, stressing the role played in the process by clusters, which have been an extremely important area of research ever since. Michael E. Porter also introduced and defined the concept of competitive advantage at the level of regions and countries. This is why the book quickly became a practical guide showing many governments how to build a competitive advantage of their countries and how to use economic policy for the purpose. It is no wonder that, for decades, Professor Porter has been acting as a competitiveness adviser to governments and corporations in many countries of the world.

Michael E. Porter integrated various theoretical topics in the paper “Towards a dynamic theory of strategy”, published in the Strategic Management Journal in 1991, where, as part of a single

integrated theory, he presented the determinants of an effective strategy of a company, region or country.

In the last decade, Professor Porter's publications have forged still other theoretical paths. To give one example, he has examined the relationship between competitive advantage and environmental policy, or social responsibility and philanthropy, and transferred the conceptual apparatus of his strategy theory to new areas, such as health care. What this work has in common with the author's previous writings is, among other things, high methodological precision, theoretical sophistication and practical usefulness.

To recapitulate, it should be emphasised that Professor Porter has left his mark on the discipline of strategy. Firstly, strategy theory had for many years been mainly a long-term planning theory and a theory of decision-making processes. Michael E. Porter developed a new way of thinking on the borderline between management and economics. Strategy theory became a theory of company efficiency, thanks to which it became unequivocal and precise.

Furthermore, the concepts and tools of analysis proposed in Professor Porter's publications – ie, models of industry analysis, generic strategies, the value chain, and a region's competitive advantage – have become a theoretical and practical thinking framework for decades to come. It is no wonder, therefore, that his publications have regularly won major awards, including the James A. Hamilton Award, the George R. Terry Bood Award, the Graham and Dodd Scroll Award, and several McKinsey Awards.

Thirdly, his publications as well as research and educational programmes conducted at Harvard University and practically all over the world have become a reference point for thousands of researchers who are trying to support or challenge Professor Porter's theses. The result is literally hundreds of thousands of citations of his works, and numerous case studies and doctoral

dissertations written on the basis of his theory. To recognise Professor Porter's scholarly, educational and practical achievements, many learned societies (including the Academy of Management, the International Academy of Management, the American Marketing Association, the National Association for Business Economics, and the Royal Academy of Engineering Sciences) have presented him with awards for outstanding scholarly achievements or granted him membership; many universities the world over have conferred on him honorary degrees.

To conclude, I firmly believe that the disciplines of economics and management have seen very few scholars like Professor Michael E. Porter. Such scholars can challenge existing theories while developing new concepts in a way that makes them both theoretically valid and practically useful. Hence my recommendation that the Honourable Senate of the Poznań University of Economics and Business should adopt a resolution to grant Prof. Michael E. Porter the degree of doctor *honoris causa* from this university.

Krzysztof Obłój

D O K T O R Z Y H O N O R I S C A U S A ➔

DOKTORZY *HONORIS CAUSA*

Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

DOCTORS *HONORIS CAUSA* of Poznań University of Economics and Business

1) Kazimierz Secomski	1971 (Polska/Poland)
2) Walter Isard	1976 (Stany Zjednoczone/USA)
3) Leo Klaassen	1976 (Holandia/Holland)
4) Józef Górski	1976 (Polska/Poland)
5) Stanisław Leszczycki	1977 (Polska/Poland)
6) János Kornai	1978 (Węgry/Hungary)
7) Florian Barciński	1981 (Polska/Poland)
8) Zbigniew Zakrzewski	1986 (Polska/Poland)
9) Walter Klitzsch	1986 (Niemcy/Germany)
10) Claude Ponsard	1986 (Francja/France)
11) Maciej Wiewiórowski	1986 (Polska/Poland)
12) Stanisław Rączkowski	1993 (Polska/Poland)

13)	Klaus Standke	1993 (Niemcy/Germany)
14)	Cees Veeger	1993 (Holandia/Holland)
15)	Claudio Calzolari	1995 (Włochy/Italy)
16)	Rolf Funck	1996 (Niemcy/Germany)
17)	Margaret Thatcher	1996 (Wielka Brytania/Great Britain)
18)	Ryszard Domański	1998 (Polska/Poland)
19)	Klaus Haensch	2001 (Niemcy/Germany)
20)	Leszek Balcerowicz	2006 (Polska/Poland)
21)	Danuta Huebner	2009 (Polska/Poland)
22)	Stanisław Gomułka	2010 (Polska/Poland)
23)	Hans-Dietrich Genscher	2011 (Niemcy/Germany)
24)	Michael E. Porter	2015 (Stany Zjednoczone/USA)
25)	Andrzej Byrt	2016 (Polska/Poland)

Tłumaczenie/Translation: dr Radosław Lewandowski

Skład/Typesetting: Better And More, Poznań

Redakcja i korekta/Editing and proofreading: Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego
w Poznaniu

Druk/Print: Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak spółka jawna

Fotografia/Photography Michaela E. Portera: Harvard Business School

© Copyright by Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu
Poznań 2019

ISBN 978-83-7417-887-7

